

REGION SJÆLLAND

UDDANNELSES ANALYSE 2024

Epinion

REGION
SJÆLLAND
-vi er til for dig

INDHOLD

Region Sjælland i tal	6
.....	
De unge i uddannelsessystemet	10
.....	
De unge på kanten af uddannelsessystemet	28
.....	
De unges bevægelser omkring uddannelsessystemet	34
.....	
Særtema: Uddannelse til borgere på arbejdsmarkedet	48
.....	

1. The United States is a country in North America. It is a large, diverse nation with a long history and a rich culture. It is known for its freedom, innovation, and economic strength.

2. The United States is a country in North America. It is a large, diverse nation with a long history and a rich culture. It is known for its freedom, innovation, and economic strength.

3. The United States is a country in North America. It is a large, diverse nation with a long history and a rich culture. It is known for its freedom, innovation, and economic strength.

4. The United States is a country in North America. It is a large, diverse nation with a long history and a rich culture. It is known for its freedom, innovation, and economic strength.

5. The United States is a country in North America. It is a large, diverse nation with a long history and a rich culture. It is known for its freedom, innovation, and economic strength.

6. The United States is a country in North America. It is a large, diverse nation with a long history and a rich culture. It is known for its freedom, innovation, and economic strength.

7. The United States is a country in North America. It is a large, diverse nation with a long history and a rich culture. It is known for its freedom, innovation, and economic strength.

8. The United States is a country in North America. It is a large, diverse nation with a long history and a rich culture. It is known for its freedom, innovation, and economic strength.

9. The United States is a country in North America. It is a large, diverse nation with a long history and a rich culture. It is known for its freedom, innovation, and economic strength.

10. The United States is a country in North America. It is a large, diverse nation with a long history and a rich culture. It is known for its freedom, innovation, and economic strength.

FORORD

UDDANNELSESANALYSE 2024

Danmark oplever i disse år en økonomisk vækst og en samfundsudvikling, der går hurtigt. Det mærker vi også i Region Sjælland. Uddannelsesanalyse 2024 viser, at Region Sjællands andel af borgere i beskæftigelse ligger på niveau med resten af Danmark. Samtidig sker der fortsat en positiv nettotilflytning til regionen. Alt dét glæder vi os over i Regionrådet.

Samtidig er der fortsat udfordringer i vores region, som vi skal arbejde for at løse. Region Sjælland er den region med den højeste andel af ufaglærte. Det er problematisk, når mange brancher samtidig mangler kvalificeret arbejdskraft.

Uddannelsesanalyse 2024 viser også en stigning i andelen af regionens unge, som forlader grundskolen uden at opnå 02 i dansk og matematik. Det skaber et svært udgangspunkt for den unge i forhold til at tage en uddannelse. Desuden viser analysen, at Region Sjælland har en stor andel af unge, som hverken er i arbejde eller uddannelse. Både for den enkelte unge og for samfundet er det en udfordring, som vi må og skal samarbejde om at løse på tværs af offentlige sektorer, uddannelsesverden og erhvervsliv. Vi skal sikre, at flere borgere motiveres og hjælpes til at gennemføre en kompetencegivende uddannelse.

Skal vi løse problemet med mangel på arbejdskraft, er det vigtigt, at borgere i Region Sjælland uddanner sig hele livet. I årets særtema ”Uddannelse til borgere på arbejdsmarkedet” er der fokus på netop dette. Her kan man læse, at mange voksne i deres barn- og ungdom har haft dårlige oplevelser med uddannelsessystemet, hvilket har afholdt dem fra at gennemført en

kompetencegivende uddannelse. Samtidig oplever de stor glæde ved faglig opkvalificering, når de er i job. I Regionsrådet arbejder vi netop for, at alle borgere uanset alder og bopæl har motivation og mulighed for at uddanne og dygtiggøre sig hele livet.

Region Sjælland er en geografisk stor region, og flere udfordringer og problemstillinger er tværregionale. Samtidig er der store lokale forskelle, og vi skal have modet til at skabe lokale løsninger, når det kommer til uddannelse. Vi skal blandt andet styrke samarbejdet mellem det lokale erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner. Samarbejder, som skal sikre en bedre tilknytning af frafaldstruede borgere i uddannelse men også understøtte lokale virksomheders behov for kvalificeret arbejdskraft.

Vi håber, at Uddannelsesanalyse 2024 vil være et værdifuldt redskab og fælles afsæt for uddannelsesinstitutioner, offentlige instanser og private aktører i det fremtidige arbejde for at sikre mere uddannelse til flere.

God læselyst. På vegne af Region Sjælland

Heino Knudsen, regionsrådsformand

Christian Wedell-Neergaard, formand for Udvalget for Regional udvikling, uddannelse, kollektiv trafik og internationalt samarbejde

Foto: FGU Midt- og Østsjælland

REGION SJÆLLAND I TAL

Formålet med det indledende kapitel af Uddannelsesanalysen er, at give et aktuelt billede af Region Sjællands demografiske og socioøkonomiske forhold. Gennem de nyeste tilgængelige registerdata, beskriver kapitlet både regionens borgere og arbejdsmarked.

I første kvartal af 2024 bor der i alt 851.815 borgere i de 17 kommuner, som udgør Region Sjælland. Borgere i alderen 16 til 66 år udgør 63 pct. af Region Sjællands samlede befolkning. Til højre ses forsørgelsesgrundlaget blandt disse borgere, fordelt ud på hver af Region Sjællands kommuner, for Region Sjælland og hele Danmark.

På regionalt plan ses det, at lidt mere end tre fjerdedele (77 pct.) af borgerne i alderen 16 til 66 år er i beskæftigelse. Det er en stigning på 4 procentpoint sammenlignet med undersøgelsen fra 2023. Derudover ses det, at 15 pct. af regionens borgere modtager offentlig forsørgelse, mens 5 pct. er i gang med en uddannelse. De sidste 4 pct. befinder sig uden for arbejdsstyrken og tæller blandt andet hjemmegående forældre samt unge, der forsørges af deres forældre.

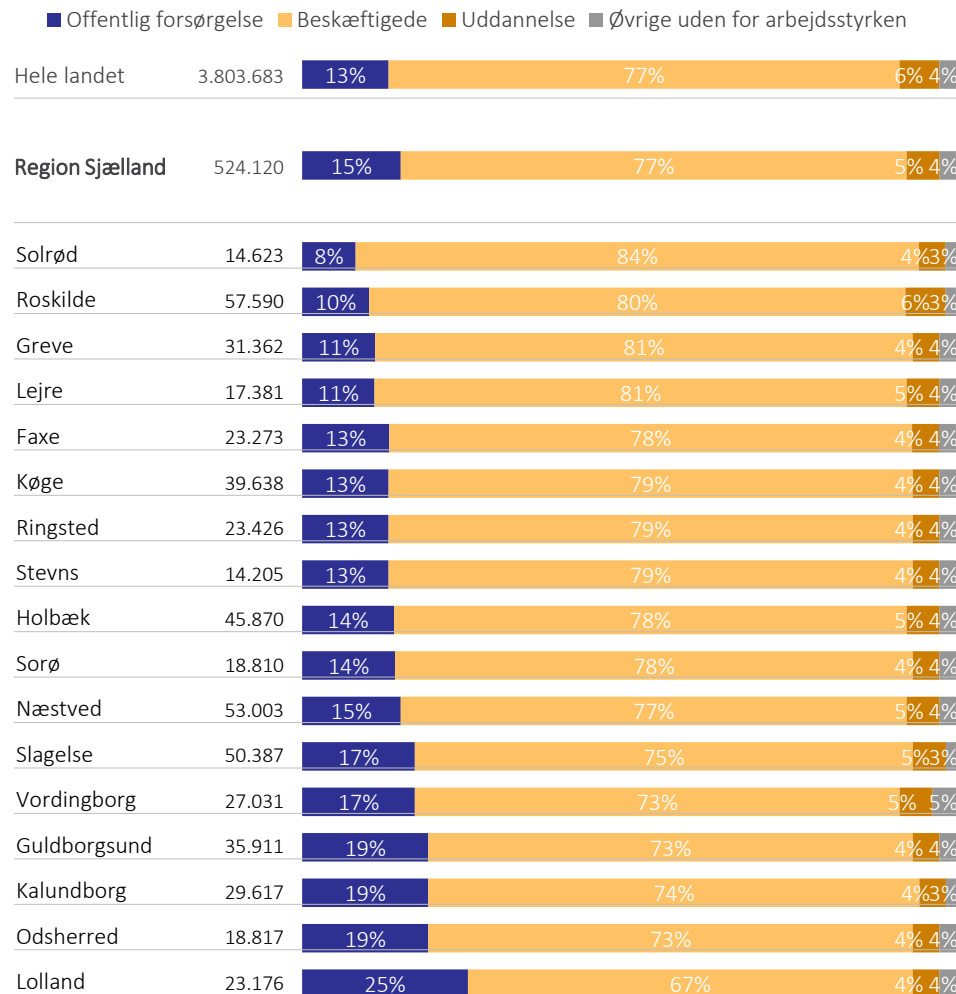
Generelt følger fordelingen af borgernes forsørgelsesgrundlag i Region Sjælland resten af landet. I Region Sjælland ses dog en lille overvægt af borgere på offentlig forsørgelse sammenlignet med hele landet (2 procentpoint flere).

Ser man på, hvordan borgernes forsørgelsesgrundlag fordeler sig i Region Sjællands kommuner, ses et geografisk mønster: Kommuner beliggende længst fra København oplever lavere beskæftigelse og flere borgere på offentlig forsørgelse sammenlignet med kommunerne beliggende tættere på København. I Solrød, Roskilde, Greve og Lejre er færre end 15 pct. af borgerne mellem 16 og 66 år på offentlig forsørgelse. Modsat er 25 pct. af borgerne i Lolland Kommune samt 19 pct. af borgerne i Guldborgsund, Kalundborg og Odsherred Kommuner på offentlig forsørgelse.

Figur 1.1: Forsørgelsesgrundlaget for borgerne i Region Sjælland

Kilde: Danmarks Statistik (RAS209).

Note: Figuren viser fordelingen af borgere mellem 16 og 66 år i fire forsørgelseskategorier for hhv. hele landet, Region Sjælland og kommunerne i Region Sjælland i 2022 (den nyest tilgængelige data i Danmarks Statistik).

Grundet afrunding summerer nogle procentsatser ikke til 100 procent.

I figur 1.2 er borgerne i Region Sjælland inddelt efter fire udvalgte sociodemografiske parametre: alder, oprindelsesland, indkomst og uddannelsesniveau.

15 pct. af regionens borgere udgøres af unge mellem 16 og 29 år. Det er mindre end på landsplan, hvor den tilsvarende aldersgruppe udgør 18 pct. af den samlede befolkning. En årsag til, at andelen er tre procentpoint lavere, kan findes i, at Region Sjællands unge ofte flytter til andre regioner eller byer i eller omkring hovedstadsområdet med henblik på at begynde på et studie.

Kigger man på borgernes oprindelsesland, fremgår det, at 88 pct. af borgerne i Region Sjælland har dansk herkomst. Den næststørste gruppe af borgere er af ikke-vestlig herkomst (8 pct.), mens den mindste andel borgere udgøres af vestlige indvandrere (4 pct.).

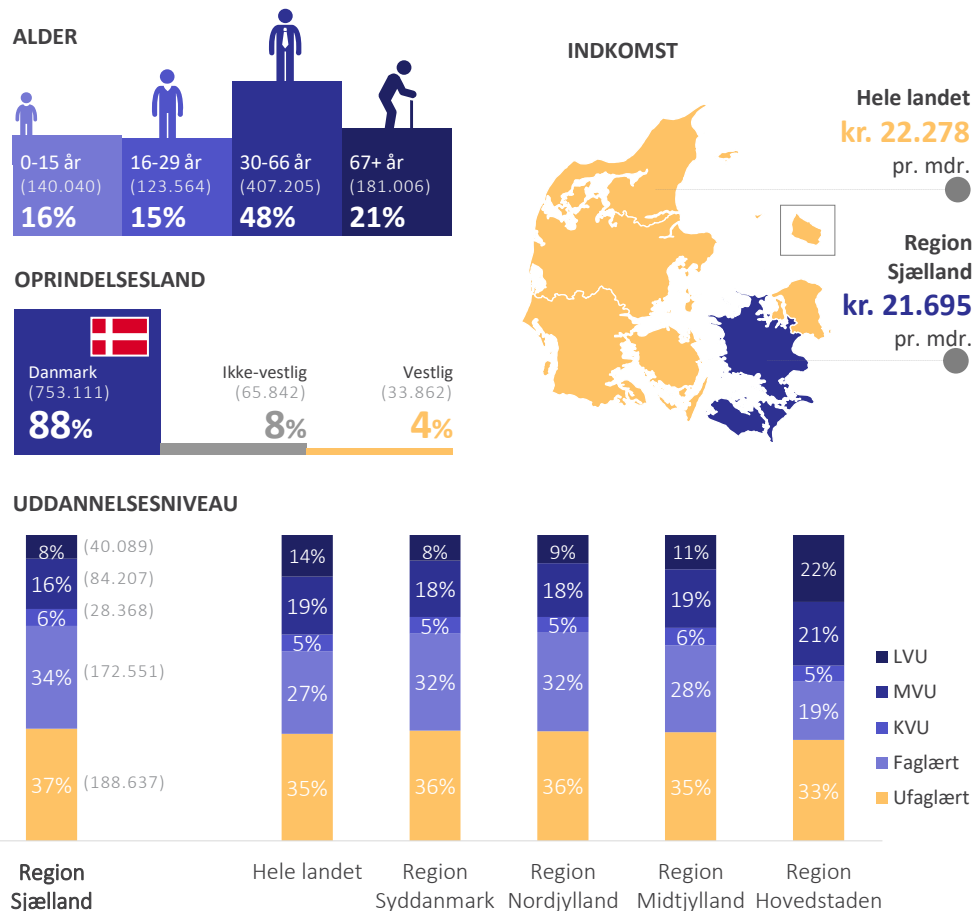
Figur 1.2 viser også den gennemsnitlige disponible indkomst for borgere i Region Sjælland og hele landet. Borgernes disponible indkomst dækker over, hvad en borger har til boligudgifter, forbrug og opsparing efter skat og rentebetaling. En borger i Region Sjælland har i gennemsnit 21.695 kr. til rådighed månedligt. På årsbasis svarer dette til 260.340 kr. Sammenlignet med den gennemsnitlige disponible indkomst på landsplan er den månedlige indkomst 583 kr. mindre for en borger i Region Sjælland.

Nederst i figur 1.2 kan man se fordelingen af den højest gennemførte uddannelse for borgerne i Region Sjælland sammenlignet med hele landet og de fire øvrige regioner. Ufaglærte er den største gruppe af borgere i Region Sjælland, da de udgør 37 pct. Dernæst kommer de faglærte med erhvervsuddannelser, som udgør 34 pct. Kigger man på de øvrige regioner, følger uddannelsesfordelingen samme mønster. Andelen af borgere med en lang videregående uddannelse er tæt på halvt så stor i Region Sjælland som for hele landet. Andelen som er faglærte har været støt faldende i de øvrige regioner siden 2021, mens andelen i Region Sjælland har været stabil.

Figur 1.2: Sociodemografi i Region Sjælland

Kilde: Danmarks Statistik (FOLK1E, HFUDD11 og INDKP109).

Note: Uoplyst uddannelsesniveau er ikke medtaget. Indkomst viser den gennemsnitlige disponible indkomst. Alder, herkomst og uddannelsesniveau er opgjort pr. 2023. Indkomst er opgjort pr. 2022. Uddannelsesniveau er opgjort for befolkningen mellem 15 og 64 år.

KVU = Kort videregående uddannelse | MVU = Mellemlang videregående uddannelse | LVU = Lang videregående uddannelse
 Faglærte dækker erhvervsuddannelserne. Ufaglærte dækker gymnasiale uddannelser og grundskoleuddannelse. Grundet afrunding summerer procentsatserne for uddannelsesniveau i Region Midtjylland ikke til 100 procent.

De følgende fire kapitler præsenterer en række detaljerede nøgletal for uddannelsesområdet i Region Sjælland.

02

KAPITEL

Kapitel 2 fokuserer på de **unge i uddannelsessystemet i Region Sjælland**. Kapitlet ser nærmere på de unges søgemønstre, og hvor mange unge der gennem uddannelse opnår erhvervskompetencer. I kapitlet kan man læse om forskellene mellem Region Sjællands kommuner og sammenligninger mellem hele Region Sjælland og de øvrige kommuner samt på landsplan.

03

KAPITEL

Kapitel 3 stiller skarpt på de unge, der befinder sig **på kanten af uddannelsessystemet** og arbejdsmarkedet. Kapitlet belyser hvor mange af de unge, der er på overførselsindkomst, og hvor stor en andel af disse unge, der vurderes uddannelses- eller jobparate. I kapitel 3 vil der også være løbende sammenligninger mellem de forskelle, der eksisterer mellem Region Sjællands kommuner og mellem Region Sjælland og hele landet.

04

KAPITEL

Kapitel 4 belyser de **unges bevægelser indenfor uddannelsessystemet**. Disse bevægelser indbefatter både, hvordan de unge flytter mellem bopæle i landet, og de unges bevægelsesmønstre fra ungdomsuddannelsessystemet til videre uddannelse, beskæftigelse eller ledighed. Endelig indeholder kapitlet en sammenligning af de unge, der flytter henholdsvis til og fra Region Sjælland for at påbegynde en uddannelse.

05

KAPITEL

Kapitel 5 udgøres af Uddannelsesanalysens årlige **særtema**. I år undersøger kapitlet personer med bopæl i Region Sjælland, der er i beskæftigelse og som videreuddanner sig på AMU-kurser. Analysen beskriver gruppen gennem en række opgørelser fra registre og bruger også kvalitative interviews af kursister og konsulenter i efter- og videreuddannelse for at komme nærmere barrierer og muligheder for at videreuddanne sig.

DE UNGE I UDDANNELSESYSTEMET

KAPITLET

INDHOLD OG HOVEDKONKLUSIONER

Uddannelse udgør en vigtig faktor, når det kommer til sikre de unges tilknytning til arbejdsmarkedet, og at de får en indkomst, de kan leve af. For at ruste regionens unge bedst muligt til fremtiden er det derfor vigtigt at få flere unge til at gennemføre en uddannelse efter grundskolen.

Dette kapitel orienterer sig derfor mod, hvordan de unge i Region Sjælland bevæger sig inden for uddannelsessystemet.

Første del af analyserne tager udgangspunkt i den nuværende årgang af 25-årige i Region Sjælland og deres uddannelsesstatus. De efterfølgende analyser ser nærmere på, hvordan det i dag går årgangen af unge 10 år efter de dimitterede fra grundskolen i 2011/2012. Slutteligt ser kapitlet nærmere på årgangen af elever, der dimitterede fra 9. klasse i 2023 og deres videre vej i uddannelsessystemet. Disse analyser kombineres for at give et mere nuanceret helhedsbillede af de unge i Region Sjælland og deres bevægelser gennem uddannelsessystemet.

Som sammenligningsgrundlag for analyserne inddrages de nationale mål på ungdomsuddannelsesområdet. Kapitlet ser eksempelvis på andelen af unge, der ikke opfylder erhvervsuddannelsernes krav om et karaktergennemsnit i dansk og matematik på 02.

Kapitlets opgørelser baseres på data fra Danmarks Statistik, Den Koordinerede Tilmelding samt fra Børne- og Undervisningsministeriets databank/datavarehus via Uddannelsesstatistik.dk.

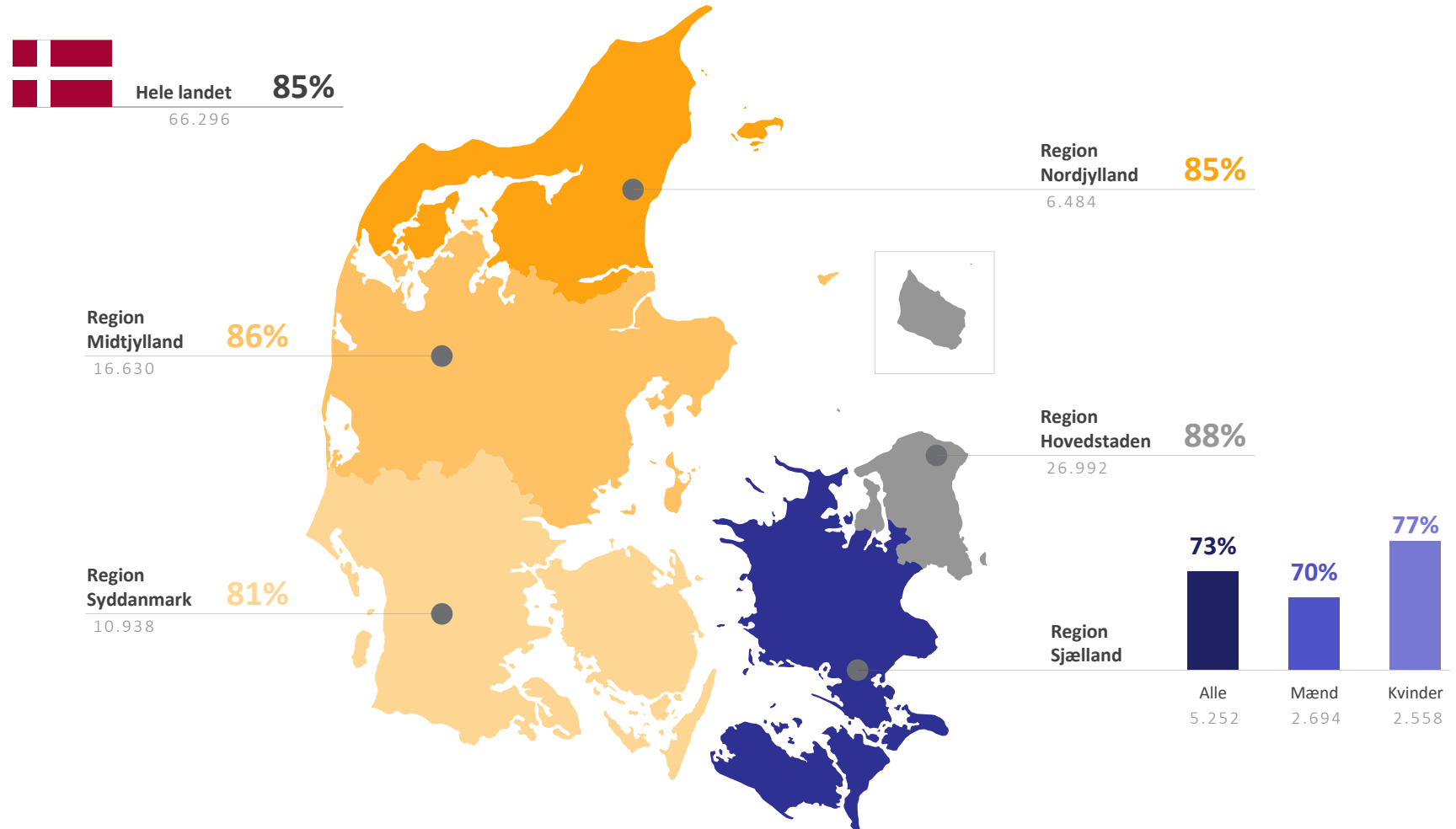
Kapitlet viser følgende hovedtendenser:

- Der er seks år til, at den nationale målsætning om, at mindst 90 pct. af 25-årige skal have gennemført en ungdomsuddannelse, skal være opfyldt. Region Sjællands udvikling er stagneret siden 2021.
- Andelen af 25-årige med en gennemført ungdomsuddannelse er i 2023 på samme niveau som i 2022 og 2021. Dog er den fortsat større end i 2018 og 2019.
- Andelen af unge i Region Sjælland, der vurderes ikke-uddannelsesparate, er steget en smule siden 2022. Andelen er på sit højeste siden 2017.
- Markant færre unge i Region Sjælland opfylder i år kravet om et karaktergennemsnit på 02 i dansk og matematik sammenlignet med tidligere år. Sammenligningen med tidligere år skal dog ses i lyset af hel og delvis aflysning af prøver efter Covid-19.
- Halvdelen af de unge i Region Sjælland overgår til en mellemlang videregående uddannelse inden for de første to år af, de har gennemført en ungdomsuddannelse.
- Fremskrivninger af det forventede antal personer i alderen 15 til 17 år i viser, at andelen forventes at falde i Region Sjælland frem mod 2030. Denne tendens gentager sig på landsplan.

Figur 2.1: Andelen af 25-årige, der har gennemført en ungdomsuddannelse

Kilde: Danmarks Statistik (HFUDD21).

Note: Opgørelsen viser andel og antal af 25-årige i oktober 2023, der har gennemført mindst én ungdomsuddannelse både i de enkelte regioner og i hele landet samlet set. Bopæl er opgjort efter den unges adresse pr. oktober 2023. Uoplyst uddannelsesniveau er ikke medtaget.

ANDELEN AF 25-ÅRIGE MED UNGDOMSUDDANNELSE OPLEVER EN LILLE MEN STABIL UDVIKLING

Da reformen ‘Aftale om bedre veje til uddannelse og job’ blev vedtaget i 2017, var det med et ønske om at sikre, at unge kom hurtigere igennem en ungdomsuddannelse, for at de lettere kunne få fodfæste på arbejdsmarkedet. I forbindelse hermed fulgte en målsætning om, at 90 pct. af de 25-årige skulle dimittere fra en ungdomsuddannelse på landsplan i 2030.

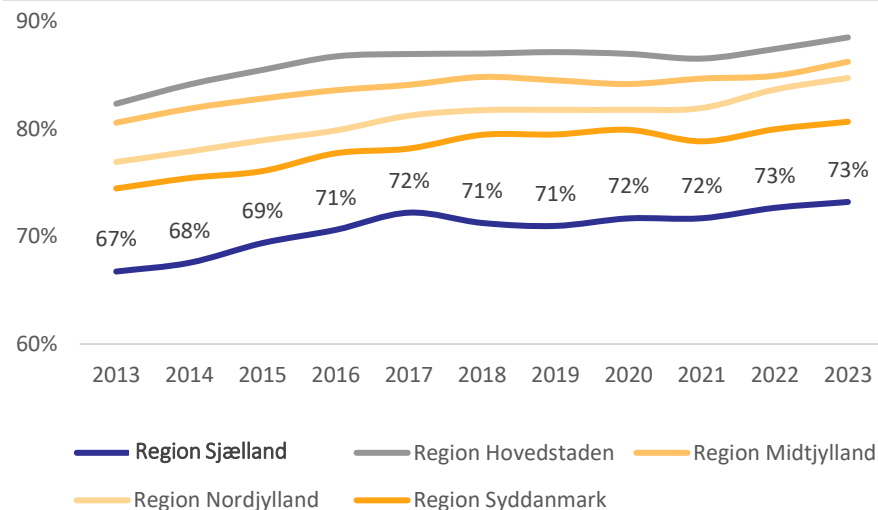
Figur 2.1 giver et overblik over andelen af 25-årige borgere, som har gennemført en ungdomsuddannelse. I Region Sjælland har 73 pct. af de 25-årige gennemført en ungdomsuddannelse. Det er markant færre end i de øvrige regioner og over 10 pct. færre end på landsplan. Derudover kan man se, at det i højere grad er kvinder der har gennemført en ungdomsuddannelse, når de er fyldt 25 år, (77 pct.) sammenlignet med mændene (70 pct.)

Som nævnt i analysen af figur 1.2 er unge i Region Sjælland særligt tilbøjelige til at flytte til de større byer for at læse videre eller arbejde. Derfor kan den relativt lave andel af 25-årige med en gennemført ungdomsuddannelse forklares ved, at de unge i Region Sjælland ofte flytter væk fra regionen, efter de har færdiggjort deres ungdomsuddannelse.

Figur 2.2: Andelen af 25-årige, der har gennemført en ungdomsuddannelse over tid

Kilde: Danmarks Statistik (HFUDD21).

Note: Opgørelsen viser andelen af 25-årige i årene 2013-2023, der har gennemført mindst én ungdomsuddannelse i de enkelte regioner. Figuren er opgjort efter den unges bopæl i det pågældende måleår. Uoplyst uddannelsesniveau er ikke medtaget. Uddannelse er opgjort pr. 1. oktober hvert år.

Figur 2.2 viser andelen af 25-årige, som har gennemført en ungdomsuddannelse fra 2013 til 2023 fordelt på bopælsregion. Fra 2013 til 2023 er andelen, som har gennemført en ungdomsuddannelse i Region Sjælland, steget fra 67 pct. til 73 pct. Fælles for alle regionerne er, at de har oplevet vækst i undersøgelsesperioden med minimum seks procentpoint.

Fra 2018-21 oplever Region Sjælland en lille fremgang i andelen af 25-årige med en gennemført ungdomsuddannelse. Fra 2017 til 2019 har tendensen ellers været nedadgående for Region Sjælland, men siden 2020 er andelen af 25-årige med en ungdomsuddannelse vokset en smule. Kigger man på udviklingen på tværs af regionerne, kan man se, at der i perioden 2021 til 2023 opleves en generel fremgang i andelen af 25-årige, som har gennemført en ungdomsuddannelse.

FLEST 25-ÅRIGE HAR EN UNGDOMSUDDANNELSE I ROSKILDE, FÆRREST I LOLLAND KOMMUNE, OG ALLE KOMMUNER I REGION SJÆLLAND LIGGER UNDER LANDSANDELEN

Blandt kommunerne i Region Sjælland er der stor spredning i andelen af 25-årige, der har en ungdomsuddannelse. Den kommune i regionen, som opnår den højeste andel, er Roskilde, hvor 83 pct. af de 986 25-årige har gennemført en ungdomsuddannelse. Tilsvarende har kun 54 pct. af de 284 25-årige i Lolland Kommune gennemført en ungdomsuddannelse.

Landsandelen af 25-årige med en gennemført ungdomsuddannelse er 85 pct. På trods af at Roskilde Kommune nærmer sig landsandelen, ligger de stadigvæk under.

Man skal være opmærksom på, at figur 2.2 og 2.3 tager udgangspunkt i de 25-åriges *nuværende* bopælskommune. Derfor viser figurerne ikke, hvilken kommune den 25-årige færdiggjorde sin ungdomsuddannelse i.

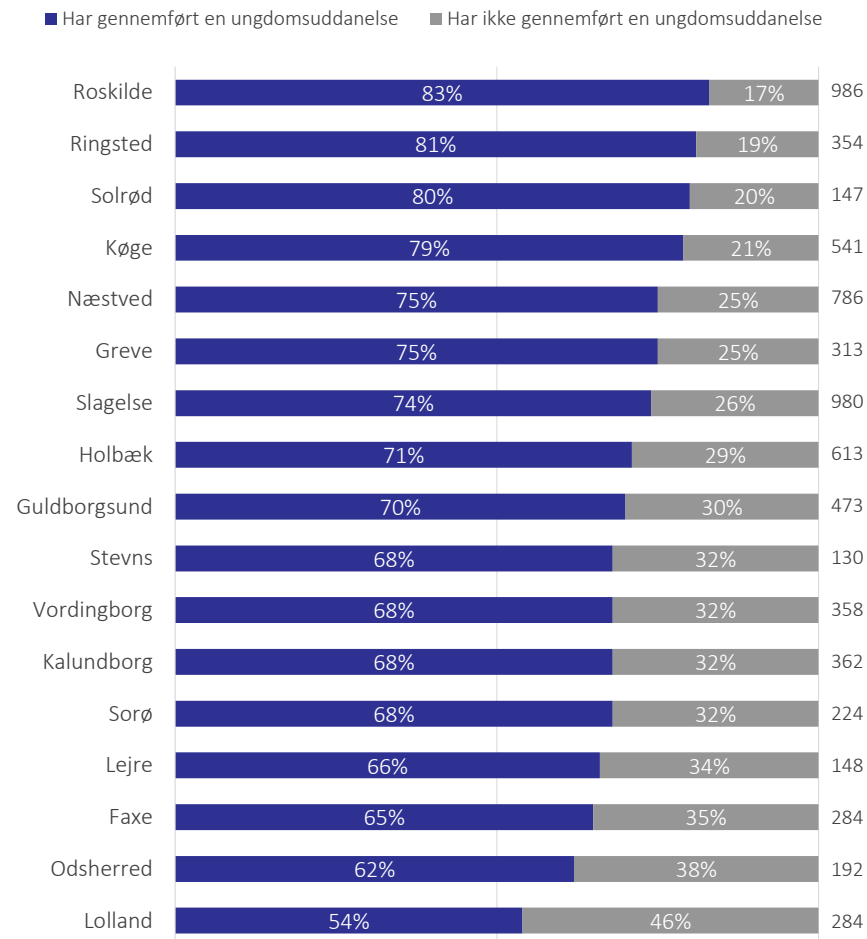
Figur 2.3 er derfor ikke en direkte indikation på, at unge der bor i Lolland Kommune, er mindre tilbøjelige til at tage en ungdomsuddannelse end unge fra de øvrige kommuner i Region Sjælland. Fx kan man som 20-årig have færdiggjort sin ungdomsuddannelse i Lolland Kommune for dernæst at flytte til Roskilde inden sin 25-års fødselsdag med henblik på at studere eller arbejde. I det eksempel vil den unge tælle med i Roskilde Kommunes opgørelse. På samme måde vil unge, som flytter til de øvrige regioner, inden de fylder 25 år, tælle med i disse regioner.

For at vise et billede af kommunernes uddannelsesniveau, der tager højde for de bevægelsesmønstre, der opstår, når de unge flytter, vil figur 2.4 og 2.5 tage udgangspunkt i de unges bopæl ved afslutning af 9. klasse.

Figur 2.3: Andelen af 25-årige, der har gennemført en ungdomsuddannelse fordelt på Region Sjællands kommuner

Kilde: Danmarks Statistik (HFUDD21).

Note: Opgørelsen viser andelen og antallet af 25-årige bosiddende i Region Sjælland i oktober 2023, der har gennemført mindst en ungdomsuddannelse. Figuren er opgjort efter den unges bopæl og uddannelse pr.1. oktober 2023. Uoplyst uddannelsesniveau er ikke medtaget.

Da de unge kan være flyttet ud af den kommune, hvor de tog deres ungdomsuddannelse efter måletidspunktet, bør figur 2.1, 2.2 og 2.3 tolkes med forsigtighed.

For at imødekemme dette, tager figur 2.4 højde for flyttemønstrene ved at opdele de unge efter deres bopæl ved afslutningen af 9. klasse. Opgørelsen er baseret på det nyest tilgængelige data og viser den højest fuldførte uddannelse i 2022 for personer, der afsluttede 9. klasse i 2012.

10 år efter afslutningen af 9. klasse har 1.897 af Region Sjællands unge grundskolen som højest fuldførte uddannelsesniveau. Det svarer til 18 pct. af de unge, hvilket er 2 procentpoint over andelen på landsplan, Samtidig er det den største andel på tværs af alle regioner.

På tværs af regionerne har Region Sjælland også den laveste andel, der har gennemført en mellemlang videregående uddannelse (26 pct.), derudover er de sammen med Region Midtjylland blandt de to regioner med den laveste andel, der har gennemført en lang videregående uddannelse (9 pct.).

Andelen med en mellemlang eller lang videregående uddannelse ligger 1 procentpoint under andelen på landsplan og har været stabil siden sidste år.

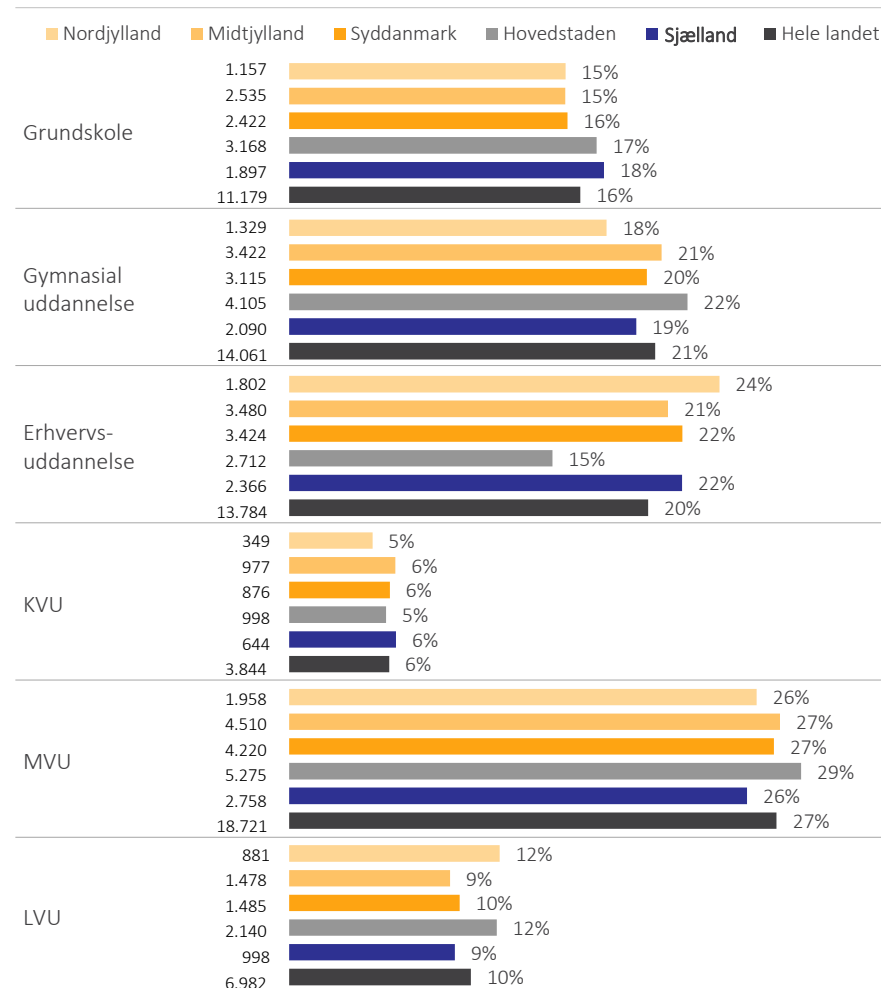
Region Sjælland har igen i år en højere andel af unge med en erhvervsuddannelse (22 pct.) sammenlignet med andelen på landsplan (20 pct.). Andelen er dog faldet med 1 procentpoint siden sidste år, hvilket er en tendens, der også gentager sig for hele landet.

Slutteligt ses det, at andelen af unge i Region Sjælland med en gymnasial uddannelse er 2 procentpoint lavere end for hele landet, imens andelen med en kort videregående uddannelse er på niveau med landsandelene.

Figur 2.4: De unges uddannelse 10 år efter 9. klasse

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik.

Note: Opgørelsen viser det højest fuldførte uddannelsesniveau i 2022 for personer, der afsluttede 9. klasse i 2012 (nyest tilgængelige data). KVU er korte videregående uddannelser, MVU er mellemlange videregående uddannelser, og LVU er lange videregående uddannelser. Figuren er opgjort efter den unges bopæl ved afslutningen af 9. klasse.

Figur 2.5: Unge med grundskolen som højest gennemførte uddannelse 10 år efter 9. klasse

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik.

Note: Opgørelsen viser andelen og antallet af unge med grundskolen som højest gennemførte uddannelse 10 år efter at have afsluttet 9. klasse i 2012 (nyest tilgængelige data). KVVU er korte videregående uddannelser, MVU er mellemlange videregående uddannelser, og LVU er lange videregående uddannelser. Figuren er opgjort efter den unges bopæl ved afslutningen af 9. klasse.

Mens figur 2.4 viste den regionale fordeling af befolkningens højest fuldførte uddannelse 10 år efter 9. klasse, viser figur 2.5 andelen af unge med grundskolen som højest fuldførte uddannelse 10 år efter 9. klasse. Opgørelserne behandler hele landet, regionerne og Region Sjællands kommuner.

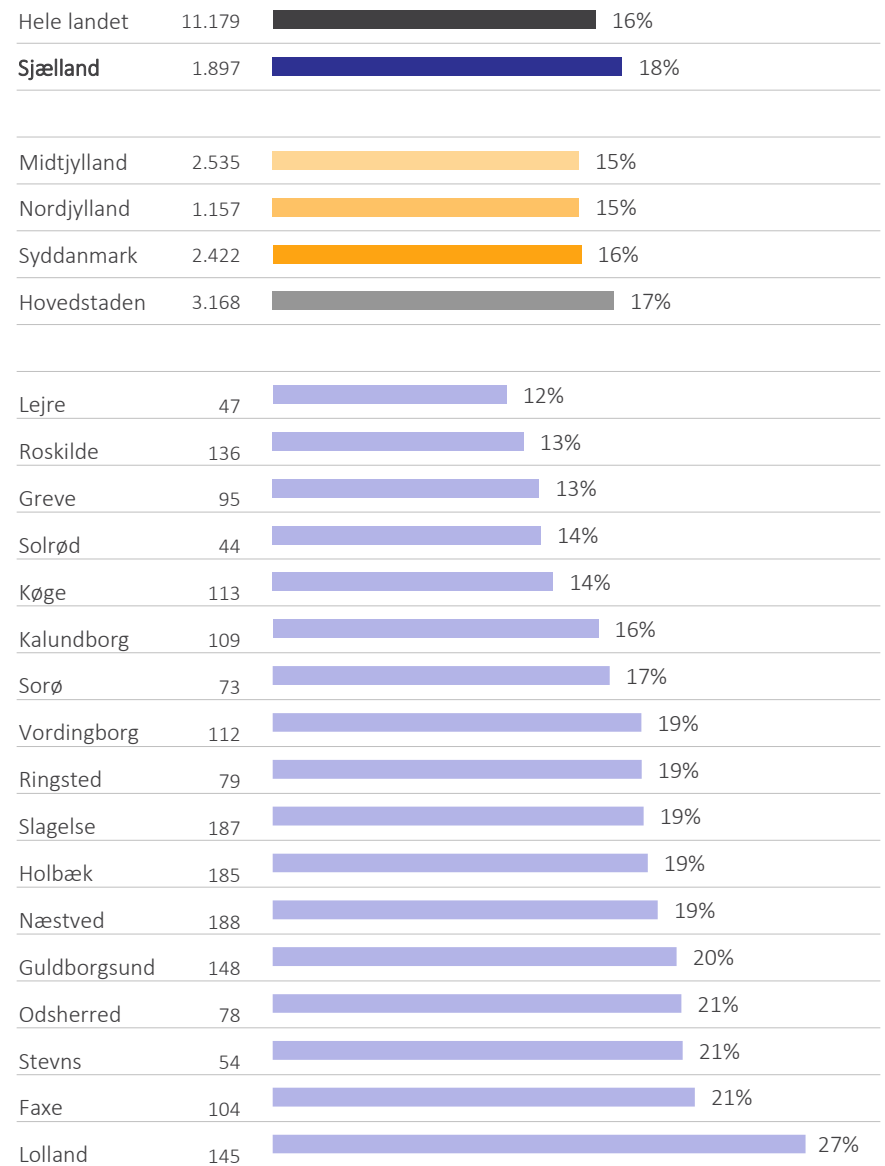
Sammenlignet med figur 2.1 og 2.3 er forskellene mellem kommuner og regioner mindre i figur 2.5. Dette skyldes, at figur 2.5 er baseret på de unges bopæl ved afslutning af 9. klasse, hvilket gør, at deres flyttemønstre efter 9. klasse ikke påvirker andelen.

Figur 2.5 viser ydermere de betydelige forskelle, der eksisterer mellem kommunerne i Region Sjælland. Forskellen mellem hvor mange unge, der har grundskolen som højest fuldførte uddannelse 10 år efter, de gennemførte 9. klasse, varierer op til 15 pct. point.

I Solrød, Roskilde og Lejre Kommuner har henholdsvis 12 pct. og 13 pct. af de unge grundskolen som højest gennemførte uddannelse 10 år efter, at de gik ud af 9. klasse. Sammen med kommunerne Lejre, Sorø og Greve ligger disse kommuner under landsandelen.

Anderledes ser det ud for Odsherred, Kalundborg, Lolland og Vordingborg Kommune. Her har henholdsvis 27 pct og 21 pct. af de unge kun gennemført grundskoleuddannelsen 10 år efter, de fuldførte 9. klasse.

De kommunale forskelle er nogenlunde stabile fra sidste år, selvom forskellen mellem kommunen med mindst og størst andel er steget 1 procentpoint i dette års måling.

Figur 2.6 benytter samme opgørelsesmetode som i figur 2.4, men i stedet for de regionale og kommunale fordelinger, viser figur 2.4 uddannelsesniveaet opdelt på mænd og kvinder i Region Sjælland.

Der er stor forskel på kønnenes uddannelsesniveau i Region Sjælland. Generelt er mændene markant mere tilbøjelige til at have en grundskoleuddannelse end kvinder. Blandt kvinder har 14 pct. grundskolen som højest gennemførte uddannelse 10 år efter de fuldførte 9. klasse. Blandt mændene er dette tal 21 pct.

Omvendt er forskellen blandt mænd og kvinder mindre ved gymnasiale uddannelser og korte videregående uddannelser (KVU), hvor den maksimale forskel er 1 procentpoint.

Der er også flere mænd, der tager en erhvervsuddannelse. Mere specifikt har 27 pct. har gennemført en erhvervsuddannelse 10 år efter endt grundskoleforløb, hvorimod det gælder for 17 pct. af kvinder.

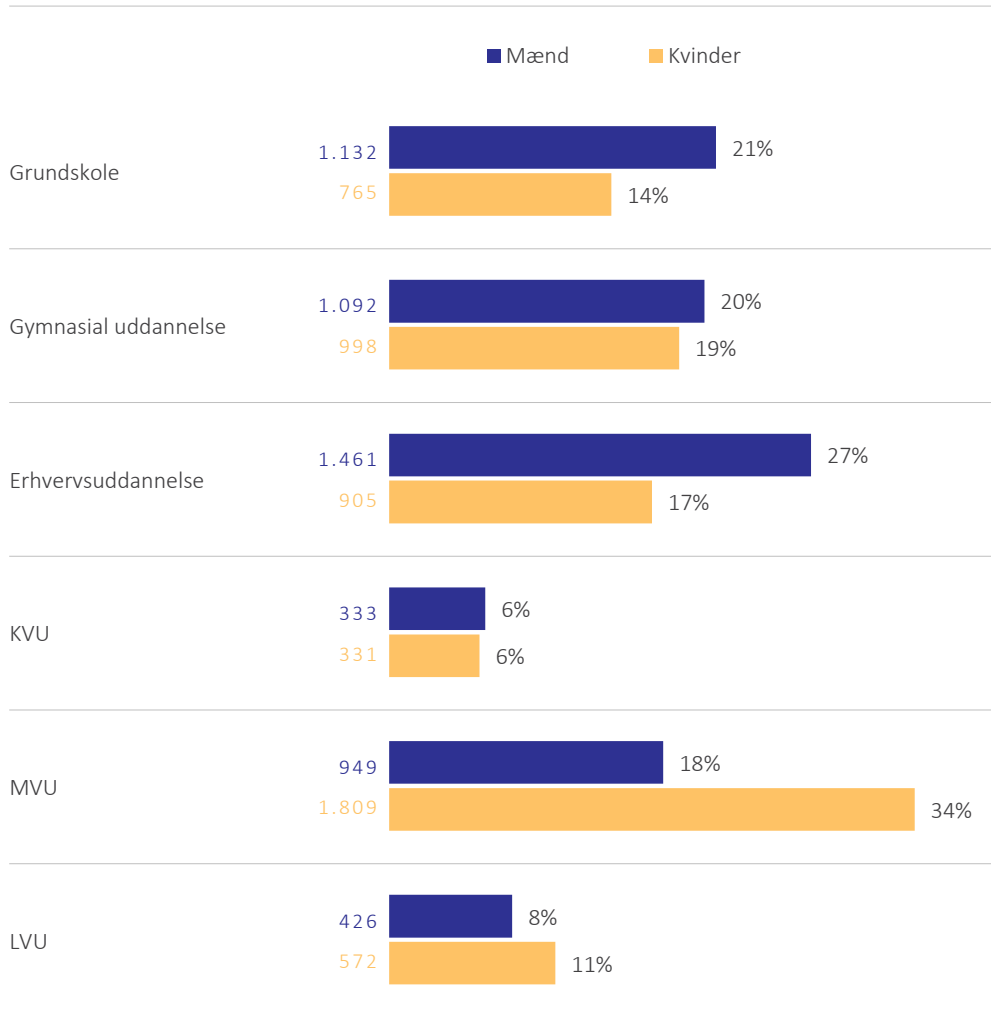
Tæt på dobbelt så mange kvinder har taget en mellemlang videregående uddannelse (MVU). 34 pct. af kvinderne i Region Sjælland har taget en mellemlang videregående uddannelse 10 år efter endt grundskoleforløb, hvorimod den tilsvarende andel er 18 pct. for mændene.

Forskellen er en del mindre, når der ses på lange videregående uddannelser (LVU). Her har 572 kvinder taget en lang videregående uddannelse (11 pct.), mens det tilsvarende tal er 426 (8 pct.) for mænd.

Figur 2.6: De unges uddannelse 10 år efter 9. klasse fordelt på køn

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik.

Note: Opgørelsen viser højest fuldførte uddannelsesniveau i 2022 for mænd og kvinder, der boede i Region Sjælland ved afslutningen af 9. klasse i 2012 (nyest tilgængelige data). KVU er korte videregående uddannelser, MVU er mellemlange videregående uddannelser, og LVU er lange videregående uddannelser.

ANDELEN AF IKKE-UDDANNELSESPARATE ANSØGERE ER FALDET FOR ERHVERVSUDDANNELSERNE I REGION SJÆLLAND

13 pct. af de unge i Region Sjælland, der søger en gymnasial uddannelse, bliver vurderet ikke-uddannelsesparate. For de unge, der søger ind på erhvervsuddannelser, er den tilsvarende andel højere og udgør 17 pct. Denne forskel gør sig gældende i alle landets regioner.

For erhvervsuddannelser er andelen som vurderes ikke-uddannelsesparate i Region Sjælland faldet med 2 procentpoint fra 2022 til 2024. På landsplan har der været et tilsvarende fald på 1 procentpoint fra 2022 til 2024.

Siden erhvervsuddannelsesreformen blev implementeret i 2015, er andelen af ansøgere til erhvervsuddannelserne, som bliver vurderet ikke-uddannelsesparate, enten steget eller har været på samme niveau i alle år bortset fra 2017 til 2018 (ikke vist i figur). Det er derfor iøjnefaldende, at andelen, der vurderes ikke-uddannelsesparate på erhvervsuddannelser, er faldet for andet år i træk, selvom procentvise udsving kan forekomme, da mængden af ansøgere varierer en del fra år til år.

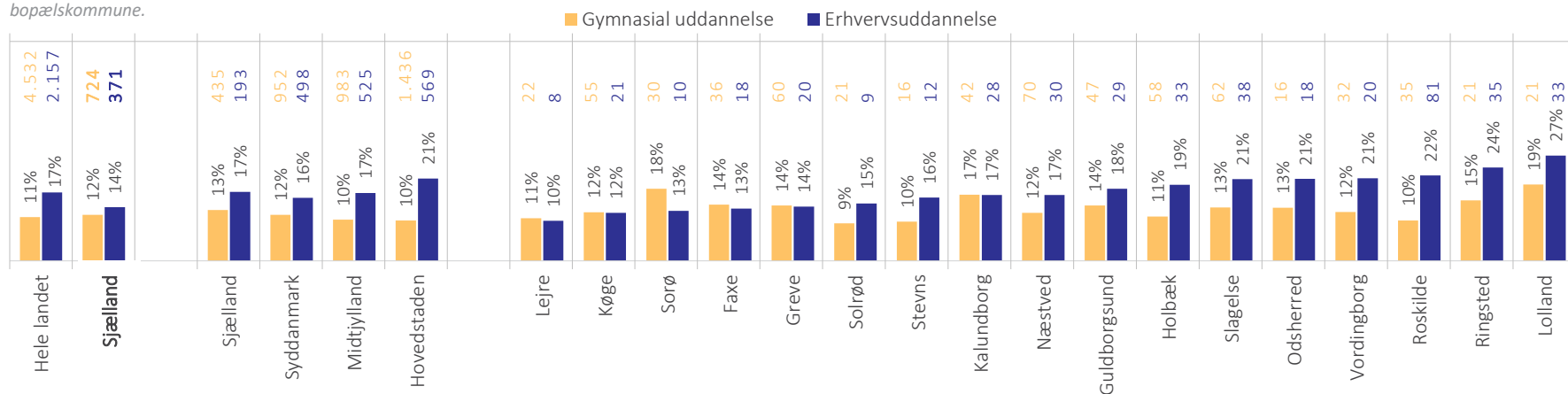
Andelen af ansøgere fra Region Sjælland, der vurderes ikke-uddannelsesparate til gymnasiale uddannelser, er steget med 3 procentpoint fra 2022 til 2024. Udviklingen gentager tendensen fra 2018 til 2020, hvor andelen af ikke-uddannelsesparate ansøgere til de gymnasiale uddannelser voksede (fra 4 til 9 pct.). På trods af at nogle af de adgangskrav, der i 2019 blev indført på gymnasiale uddannelser, siden er tilbagerullet, er andelen af ikke-uddannelsesparate ansøgere stabilt højere sammenlignet med perioden inden kravene indførtes.

Ligesom tidligere år er der væsentlige kommunale forskelle i andelen af ikke-uddannelsesparate ansøgere til ungdomsuddannelser. I Lolland Kommune vurderes over hver fjerde (27 pct.) af erhvervsuddannelses-ansøgerne ikke-uddannelsesparate, mens det tilsvarende kun er for hver tiende i Lejre Kommune (10 pct.). Da antallet af ikke-uddannelsesparate ansøgere i kommuner i Region Sjælland aldrig overstiger 100, kan små ændringer i antal ansøgere betyde store procentvise forskelle over tid i kommunerne.

Figur 2.7: Andel af ansøgerne til erhvervsuddannelserne og de gymnasiale uddannelser, der vurderes ikke-uddannelsesparate

Kilde: UVM's databank/datavarehus

Note: Figuren viser andelen af elever i 9. og 10. klasse, der søgte en erhvervsuddannelse eller gymnasial uddannelse i 2024 uden at være blevet vurderet uddannelsesparat. Figuren er opgjort efter elevens bopælskommune.

Figur 2.8: Andel elever, der ikke opnår 02 i dansk og matematik ved folkeskolens afgangsprøve

Kilde: UVM's databank/datavarehus.

Note: Figuren viser andelen af elever, der ved afgangseksamen i 9. klasse i skoleåret 2022/2023 fik en lavere gennemsnitskarakter end 02 i dansk og matematik. Opgørelsen er baseret på kommunale folkeskoler, hvorfor privat-, fri- og efterskoler ikke er medregnet. For hver elev beregnes karaktergennemsnit af afgangsprøvene i henholdsvis dansk (læsning, retskrivning, mundtlig og skriftlig) og matematik (færdigheder og problemløsning). Figuren er opgjort efter elevens bopælskommune.

	ALLE		DRENGE		PIGER	
Hele landet	6.036	13%	3.118	13%	2.918	13%
Sjælland	1.255	18%	654	18%	601	18%
Lolland	97	37%	49	35%	48	39%
Ringsted	79	30%	40	32%	39	29%
Odsherred	60	27%	25	23%	35	32%
Kalundborg	84	24%	46	24%	38	24%
Vordingborg	78	23%	40	24%	38	23%
Guldborgsund	115	23%	65	23%	50	23%
Holbæk	120	22%	70	24%	50	20%
Faxe	79	22%	36	18%	43	26%
Næstved	167	21%	89	23%	78	20%
Sorø	44	16%	24	17%	20	15%
Slagelse	101	16%	56	16%	45	15%
Greve	60	12%	32	13%	28	12%
Stevns	16	11%	6	7%	10	15%
Køge	58	10%	33	11%	25	9%
Lejre	23	9%	11	10%	12	9%
Solrød	17	8%	5	5%	12	9%
Roskilde	65	8%	29	6%	36	9%

ANDELEN AF ELEVER, DER IKKE OPFYLDER KARAKTERKRAVET I 2023, ER VOKSET

I forbindelse med erhvervsuddannelsesreformen kom der i 2015 krav om et karaktergennemsnit på mindst 02 i dansk og matematik fra folkeskolens afgangsprøve for at påbegynde en erhvervsuddannelse. I figur 2.8 vises andelen af 9. klasseelever på kommunale folkeskoler, som ikke opfyldte kravet ved afgangsprøven i skoleåret 2022/23.

18 pct. af folkeskoleeleverne i Region Sjælland opnåede ikke et gennemsnit på 02 i dansk og matematik til afgangsprøven i 2022/2023. For at være på niveau med landsandelen på 13 pct. skulle 163 flere afgangselever i Region Sjælland opfylde karakterkravet. Det svarer til, at alle de elever der ikke opfyldte kravet i Køge, Lejre, Solrød og Roskilde, opnåede et gennemsnit på mindst 02 i dansk og matematik.

Sammenlignet med skoleåret 2021/2022 er det en stigning på 10 procentpoint i Region Sjælland. Sammenlignes årets andel med skoleåret 2020/2021, er andelen i 2023 steget med 11 procentpoint. Sammenligningerne med tidligere års analyser skal dog ses i lyset af, at de indberettede karakterer fra skoleårene 2020/2021 og 2021/2022 er baseret helt eller delvist på ophøjede standpunktskarakterer grundet aflysninger af folkeskolens prøver som følge af Covid-19¹.

I Region Sjælland varierer andelen af afgangselever, der ikke opfylder karakterkravene mellem kommunerne. I Lolland, Ringsted og Odsherred Kommuner er det mere end hver fjerde elev (27-37 pct.), der ikke opfylder karakterkravet. Til sammenligning er det kun 8 pct. af eleverne i Roskilde og Solrød, der ikke opnår et gennemsnit på mindst 02 i dansk og matematik.

Sammenlignet med de to tidligere år er forskellen mellem kønnene blevet mindre: Andelen af drenge i Region Sjælland, der ikke opfylder karakterkravet (18 pct.), er det samme som andelen af piger (18 pct.). Den tendens går igen på landsplan.

1: Datadokumentation for Karakterer og Socioøkonomisk Reference, Børne og Undervisningsministeriet

STORE VARIATIONER I UNGDOMSUDDANNELSESVALG IBLANDT REGION SJÆLLANDS UNGE

Figur 2.9 viser andelen af elever i 9. og 10. klasse på nationalt, regionalt og kommunalt niveau, der søger en erhvervsuddannelse, en gymnasial uddannelse, visiteres til en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU) eller visiteres til den forberedende grunduddannelse (FGU) i 2024. Opgørelsen er baseret på elevernes førsteprioritetsansøgning.

Figuren viser, at 23 pct. af 9. og 10. klasseeleverne fra Region Sjælland søgte ind på en erhvervsuddannelse (EUD eller EUX) i 2023. Samtidig søgte 68 pct. af regionens 9. og 10. klasseelever ind på én af de fire gymnasiale uddannelser: STX (37 pct.), HF (9 pct.), HHX (18 pct.) eller HTX (4 pct.).

2 pct. af eleverne blev visiteret til en FGU. Både i Region Sjælland og på landsplan er andelen den samme som i 2022.

Af Region Sjællands 9. og 10. klasseelever blev 1 pct. visiteret til en STU. Det er samme niveau som i 2022 og på niveau med hele landet.

De resterende 6 pct. af eleverne i 9. og 10. klasse i Region Sjælland, der hører under kategorien 'øvrigt', omfatter unge, som opholder sig på ungdomshøjskoler, i udlandet, er i arbejde eller lign.

9. og 10. klasseelevernes søgemønstre nyder stor variation på tværs af kommunerne i Region Sjælland.

I Faxe og Kalundborg Kommuner søger næsten hver tredje elev (31

og 33 pct.) en erhvervsuddannelse efter 9. eller 10. klasse. Den tilsvarende andel i Roskilde Kommune er blot 15 pct., hvilket svarer til ca. hver syvende elev.

Derimod søger 80 pct. af 9. og 10. klasseeleverne i Roskilde Kommune en gymnasial uddannelse, mens det tilsvarende tal i Faxe og Kalundborg Kommuner er på henholdsvis 62 pct. og 58 pct.

I uddannelsesanalysen 2022 var andelen af 9. og 10. klasseelever, der søgte en erhvervsuddannelse med EUX, på samme niveau som året forinden (7 pct.). Dette niveau faldt til 6 pct. ved uddannelsesanalysen 2023, men andelen er nu tilbage på 7 pct. i dette års måling. Andelen, som søger ind på EUX i Region Sjælland, er 1 procentpoint højere i Region Sjælland end i resten af landet i 2024.

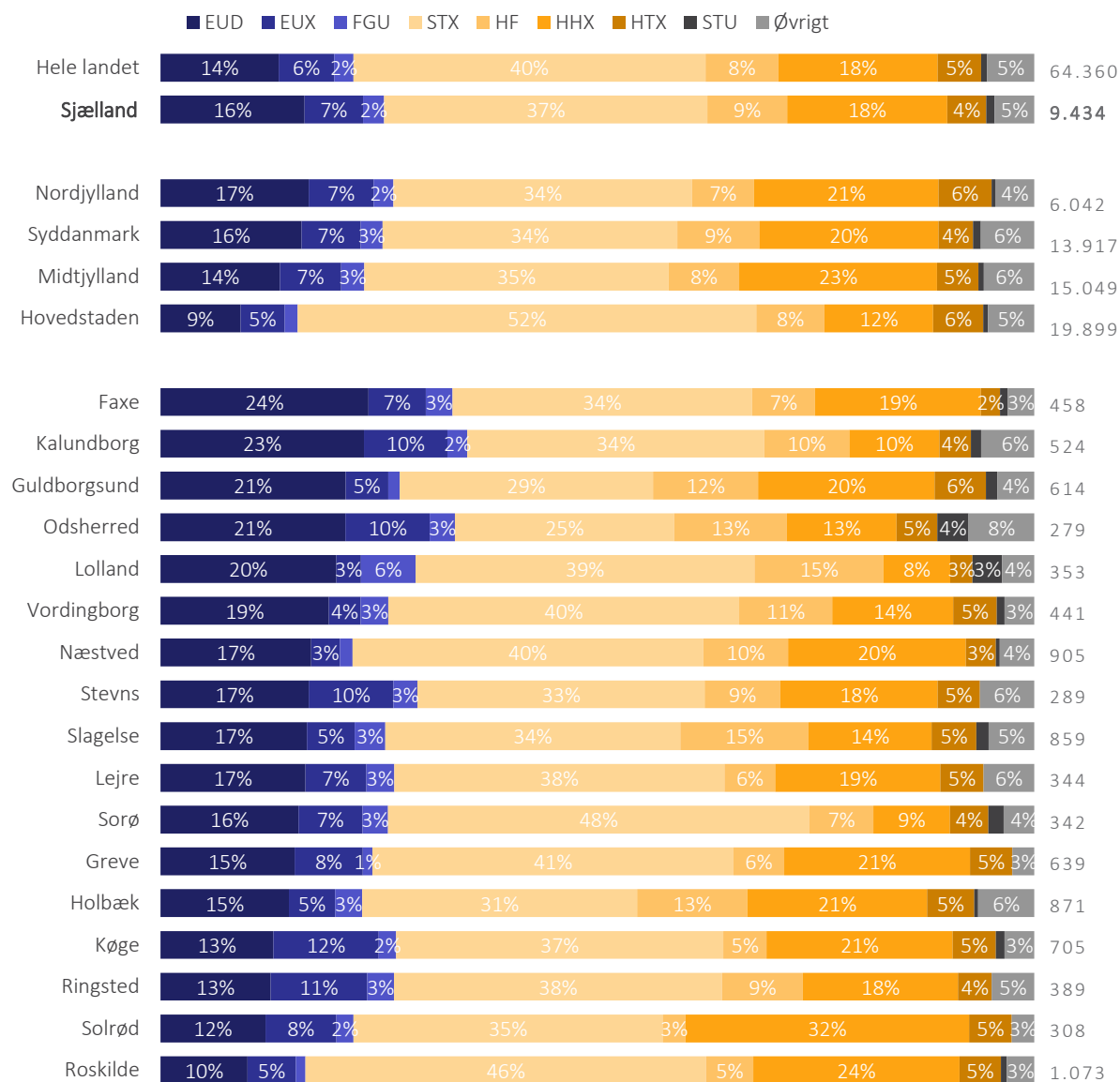
Andelen af elever i Region Sjælland, der søger en erhvervsuddannelse uden EUX, er stabil på 16 pct. sammenlignet med sidste års måling.

Figur 2.9: Andel elever, der søger/visiteres til ungdomsuddannelse

Kilde: UVM's databank/datavarehus.

Note: Figuren viser andelen af elever i 9. og 10. klasse, der enten søgte en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse samt elever, som er visiteret til en forberedende grunduddannelse (FGU) eller en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU) i 2024. Figuren er opgjort efter elevens bopælskommune. Ansøgninger baseres på førsteprioritetsansøgninger. For at forbedre figurens læsbarhed er andele <2 pct. ikke indskrevet.

Grundtidspunktet for analysens publicering i år har det relevante år for statistikken ændret sig ift. analysen i 2023. I dette år er figuren baseret på opgørelser fra 2024 frem for 2023, da det er det nyest tilgængelige data.

REGION SJÆLLANDS OG HELE LANDETS EKSISTERENDE UDDANNELSESDÆKNING STÅR OVER FOR UDFORDRINGER

Rimelig afstand til et uddannelsessted er medbestemmende for, at de unge, der *vil* uddanne sig, også *kan* uddanne sig. Det er derfor hensigtsmæssigt, at uddannelsesstedernes placering og størrelse matcher antallet og fordelingen af unge, så der opnås en god geografisk uddannelsesdækning. Når danske unges demografi ændrer sig, kan det skabe store udfordringer for uddannelsesdækningen lokalt, såvel regionalt som nationalt.

Ved at lave en befolkningsfremskrivning blandt de aldersgrupper, der oftest starter på en ungdomsuddannelse, opnås et kvalificeret bud på de udfordringer, den nuværende ungdomsuddannelsesdækning står overfor.

Figur 2.10 viser den demografiske udvikling blandt 15-17-årige fra 2024 til 2030 for henholdsvis hele landet, de fem regioner og Region Sjællands kommuner. Den baserer sig på Danmarks Statistiks befolkningsfremskrivning.

Det estimeres, at der i 2030 vil være 5.586 færre (17 pct.) 15-17 årige i Region Sjælland sammenlignet med 2024, hvilket svarer til over 200 gymnasieklasser.

Region Sjælland er samtidig den region, hvor der forventes det største procentvise fald i antallet af 15-17-årige borgere. Alle fem regioner står dog over for en demografisk udfordring: I Region Nordjylland og Region Syddanmark forventes tallet at være 14 pct., mens det er hhv. 12 pct. i Region Midtjylland og 11 pct. i Region Hovedstaden.

På tværs af Region Sjællands kommuner forventes antallet af unge at falde, men størrelsen på tilbagegangen varierer med helt op til 16 procentpoint. De største fald forventes at ske i kommunerne beliggende længst fra Region Hovedstaden. Der er dog undtagelser såsom Køge Kommune. Dermed forventes nogle kommuner en langt større tilbagegang end regionsgennemsnittet. Dette ses f.eks. i Faxe Kommune, hvor der forventes et fald på 359 unge (25 pct.). Tilsvarende forventes der et fald på 522 unge (22 pct.) i Køge.

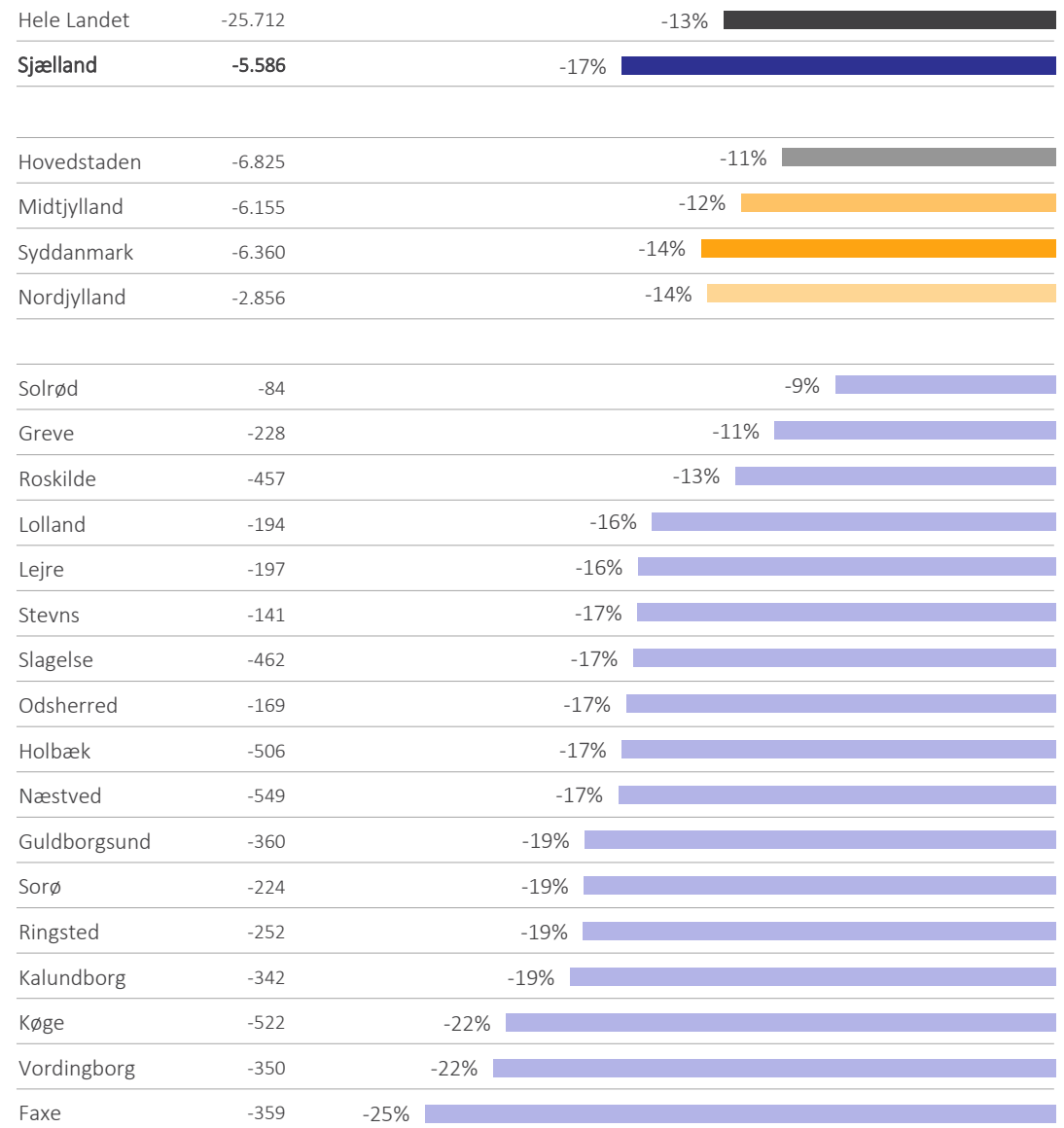
Den mindste tilbagegang forventes i Solrød Kommune. Her forventes kun et fald på 84 (9 pct.) 15-17-årige frem mod 2030. For Greve og Roskilde Kommuner forventes antallet af 15-17-årige at falde henholdsvis 11 og 13 pct. frem mod 2030. Resultaterne peger entydigt på, at elevgrundlaget er nedadgående for størstedelen af landet - og særligt i Region Sjælland.

Selvom der sker en betydelig reduktion i antallet af elever på et lokalt niveau, betyder det ikke nødvendigvis, at der vil være et lige så stort fald i antallet af studerende på de ungdomsuddannelsesinstitutioner, der drives af kommunen. Pendling af unge til uddannelsesinstitutioner på tværs af kommunegrænser kan medvirke til, at en tilbagegang i den lokale elevpopulation ikke direkte afspejles i elevtallet på kommunens egne skoler. Forrige års dybdegående tema i Uddannelsesanalysen understregede også, at de kommuner, der forventes at se en nedgang i antallet af ansøgninger til gymnasieuddannelser, ikke nødvendigvis er de samme som dem, der ifølge figur 2.10 estimeres til at opleve den største nedgang i elevgrundlaget.

Figur 2.10: Demografisk udvikling for de unge (15-17-årige) fordelt på regioner og kommuner, 2024-2030

Kilde: Danmarks Statistik (FRKM123).

Note: Figuren viser udviklingen i antal personer mellem 15 og 17 år fra 2024 til 2030. Figuren er opgjort efter de unges bopælskommune.

TO UD AF TRE DIMITTENDER FRA GYMNASIALE UDDANNELSER FORTSÆTTER PÅ EN ERHVERVSKOMPETENCEGIVENDE UDDANNELSE. MINDRE END HVER 10. DIMITTEND VÆLGER EN ERHVERVS- ELLER KORT VIDEREGÅENDE UDDANNELSE

Figur 2.9 viste, at størstedelen af unge på tværs af regionerne søger ind på en gymnasial uddannelse efter 9. eller 10. klasse. Selvom en gymnasial uddannelse kan være første trin mod at tilegne sig kompetencer til et studieliv, giver uddannelsen ikke den type af erhvervskompetencer, der kan opnås ved en erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse. Derfor er det i Region Sjællands såvel som i de unges egen interesse, at de videreuddanner sig, efter de har gennemført en gymnasial ungdomsuddannelse.

Figur 2.11 viser derfor uddannelsesovergangene blandt de unge, der dimittede fra en gymnasial uddannelse i 2020. Opgørelsen viser, hvorvidt dimittenden har gennemført eller er i gang med en erhvervskompetencegivende uddannelse 27 måneder efter, de har opnået en gymnasial uddannelse, og hvilken uddannelsstype der er tale om. Metoden, der anvendes, bruges af hensyn til at undgå at måle dimittendernes adfærd i løbet af en potentiel sommerferie og har været anvendt siden Uddannelsesanalyse 2018.

Blandt de unge i Region Sjælland er 33 pct. af dimittender fra gymnasiale uddannelser ikke overgået til en erhvervskompetencegivende uddannelse senest 27 måneder efter fuldført gymnasieuddannelse. Dette er 2 procentpoint færre end den tilsvarende andel på landsplan (35 pct.).

Halvdelen af de unge i Region Sjælland påbegynder en mellemlang videregående uddannelse (MVU) senest 27 måneder efter fuldført gymnasial uddannelse. Kategorien inkluderer både bachelor- og professionsbacheloruddannelser, og de unge der efter fuldført bacheloruddannelse vælger at fortsætte på en kandidatuddannelse.

9 pct. af dimittenderne fortsætter på en kort videregående uddannelse, mens 8 pct. fortsætter på en erhvervsuddannelse.

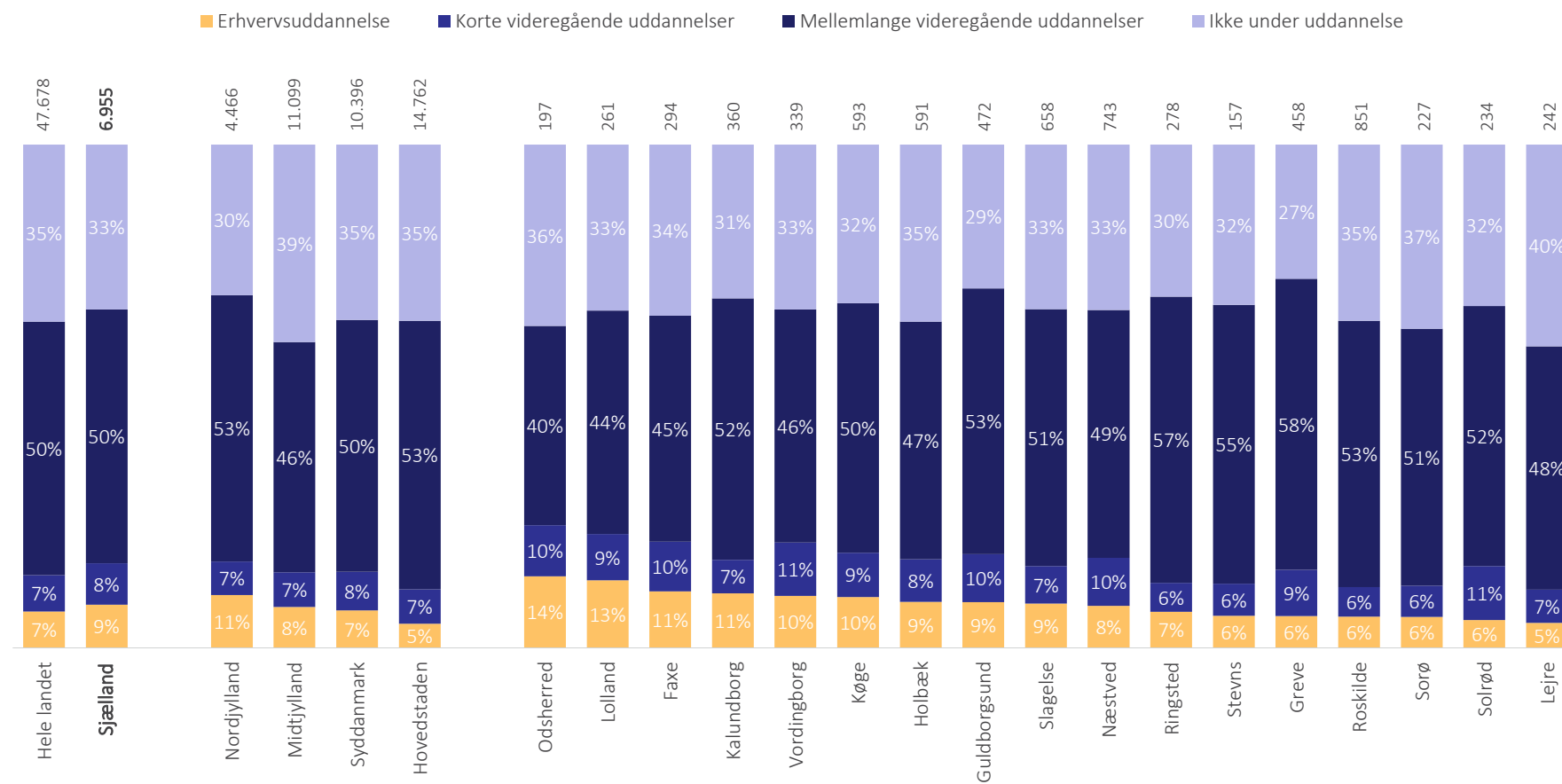
33 pct. af dimittenderne forbliver uden for en erhvervskompetencegivende uddannelse og omfatter unge, der enten er i arbejde, deltager i udvekslingsprogrammer i udlandet eller modtager overførselsindkomst. Denne andel er steget med 5 procentpoint sammenlignet med forrige års analyse og fortsætter dermed en treårig trend. En mulig årsag til denne stigning siden 2021 kunne være ophøret af hurtigstartsbonusen i 2020. Denne bonus tillod ansøgere til videregående uddannelser at forøge deres gennemsnitskarakter med 1,08, såfremt de påbegyndte deres uddannelse inden for to år efter afslutning af deres forudgående uddannelse. Uden denne incitamentsstruktur kan det være, at unge nu tager sig længere tid, før de starter på en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Andelen af Region Sjællands unge, der går videre til en erhvervskompetencegivende uddannelse efter deres dimission er relativt stabil og ligger tæt på det nationale gennemsnit. Derimod ses en større variation inden for Region Sjælland selv. Eksempelvis fortsætter 14 pct. af de unge fra Odsherred Kommune til en erhvervsuddannelse efter gymnasiet, mens denne andel i Solrød og Lejre Kommuner er markant lavere, på henholdsvis 6 pct. og 5 pct. I modsætning bliver henholdsvis 52 pct. og 48 pct. af de unge i Solrød og Lejre Kommuner optaget på en mellemlang videregående uddannelse, mens dette tal kun er 40 pct. for Odsherred kommune.

Figur 2.11: Overgangen fra gymnasial ungdomsuddannelse til erhvervskompetencegivende uddannelse

Kilde: UVMs databank/datavarehus.

Note: Figuren viser, hvor stor en andel af de unge, som afslutter en gymnasial uddannelse i perioden 1. oktober 2020 til 30. september 2021, der 27 måneder efter er overgået til en erhvervskompetencegivende uddannelse (nyest tilgængelige data). Kategorien 'Ikke under uddannelse' omfatter dem, som ikke er overgået til en anden uddannelse. F.eks. hvis dimittenden går direkte i arbejde, læser i udlandet eller er på overførselsindkomst. 'Mellemlange videregående uddannelser' inkluderer personer, der senere fortsætter på en lang videregående uddannelse. Figuren er opgjort efter den unges bopæl pr. 1. januar 2020. Procentsatserne summerer ikke til 100 for Hele landet grundet afrunding.

STØRSTEDELEN AF ANSØGERNE TIL REGION SJÆLLAND VÆLGER EN PROFFESIONSACHELORUDDANNELSE

Figur 2.12 opgør andelen og antallet af førsteprioritetsansøgninger til videregående uddannelsesinstitutioner fordelt på regionerne. 7 pct. af alle ansøgninger til videregående uddannelser i Danmark går til en institution beliggende i Region Sjælland. Størstedelen af ansøgerne (43 pct.) søger en videregående uddannelse i Region Hovedstaden, mens 27 pct. søger i Region Midtjylland, 15 pct. i Region Syddanmark og 8 pct. i Region Nordjylland.

Figur 2.12 inddeler samtidig de 7 pct. af ansøgningerne i Region Sjælland efter hvilken uddannelsestype, der søges. 2.944 (51,5 pct.) søger en professionsbacheloruddannelse, 1.718 (30 pct.) søger en bacheloruddannelse, mens 1.057 personer (18,5 pct.) søger en erhvervsakademiuddannelse i Region Sjælland.

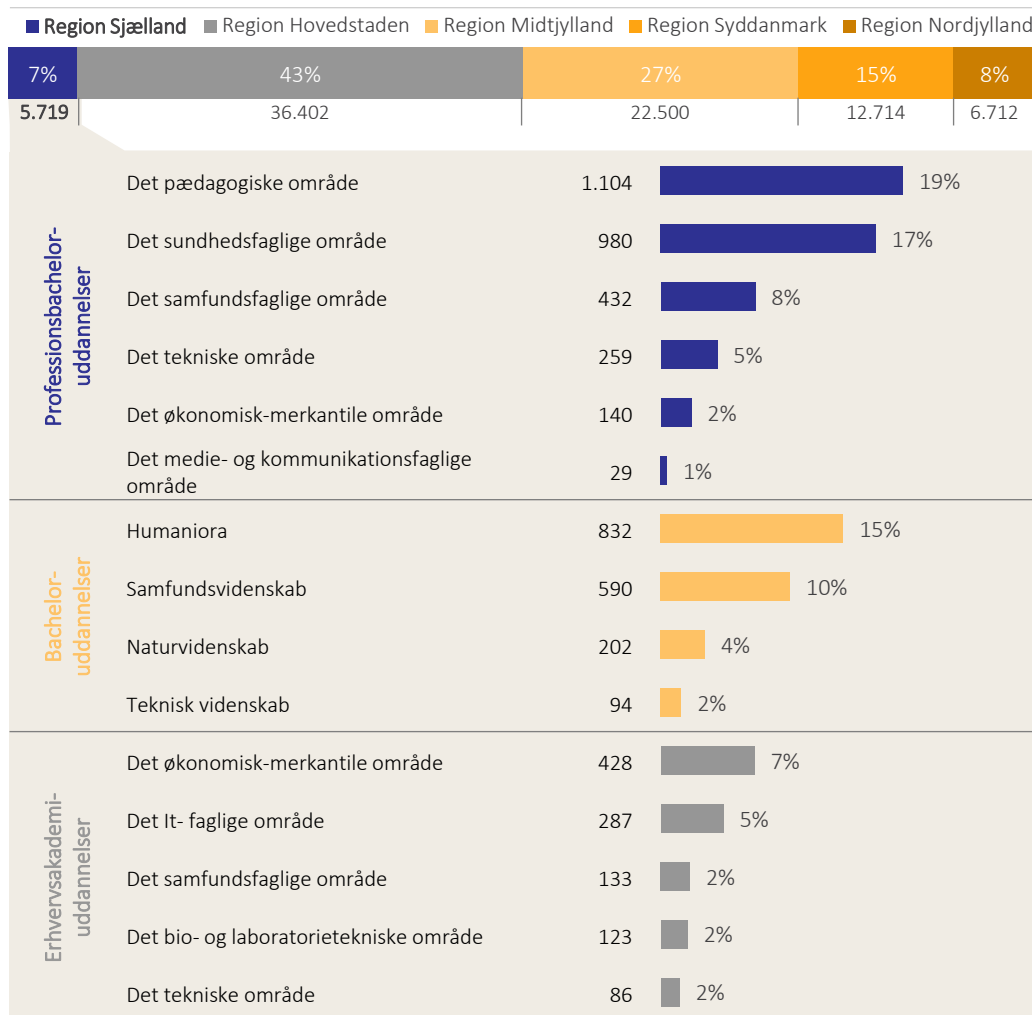
Det ses, at professionsbacheloruddannelser inden for det sundhedsfaglige og det pædagogiske område er de mest søgte videregående uddannelser i Region Sjælland. De modtager henholdsvis 19 og 17 pct. af alle ansøgningerne til uddannelsesinstitutioner i Region Sjælland. Det sundhedsfaglige område omfatter studier som sygeplejerske og tandplejer, mens det pædagogiske område omfatter lærer- og pædagoguddannelser.

Det bio- og laborietekniske område samt det tekniske område modtager færrest ansøgninger. Det bio- og laborietekniske område indeholder uddannelser som laborant, mens det tekniske område dækker over uddannelser som byggetekniker og VVS-installatør.

Figur 2.12: Personer, der søger en videregående uddannelse i Region Sjælland opdelt på fagområde

Kilde: Den Koordinerede Tilmelding (KOT)

Note: Figuren viser andelen og antallet af personer, der søgte en videregående uddannelse opdelt på region og på uddannelserne beliggende i Region Sjælland i 2023. Ansøgninger baseres på førsteprioritetsansøgninger. Procentsatser summerer ikke til 100 procent grundet afrunding.

FLERE END TO UD AF TRE STUDERENDE PÅ EN LANG VIDEREGÅENDE UDDANNELSE I REGION SJÆLLAND BOR IKKE I REGIONEN

I figur 2.13 opdeles de studerende fra Region Sjællands uddannelsesinstitutioner efter, om de er bosat i Region Sjælland, det øvrige Danmark eller uden for Danmark. Dette giver et estimat på, hvor attraktivt det er at bo i Region Sjælland i de studerendes øjne.

18.427 studerende var indskrevet på en videregående uddannelse i Region Sjælland d. 30 september 2022. 9.578 af de studerende (52 pct.) var bosat i regionen, mens 8.219 (45 pct.) var bosat i det øvrige Danmark. 3 pct. var bosat uden for Danmark. Dette betyder, at tæt på halvdelen af de studerende på en videregående uddannelse i Region Sjælland ikke boede i regionen. Andelen er det samme som i sidste års undersøgelse.

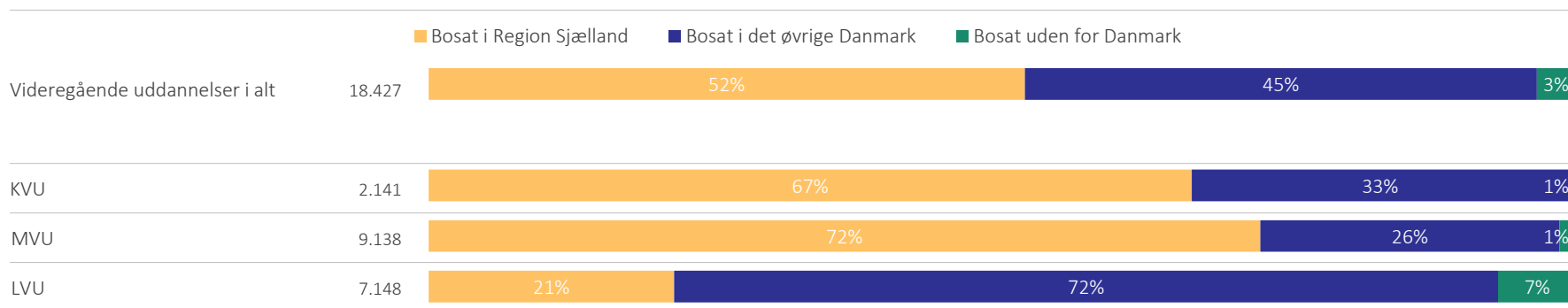
Figur 2.13 viser samtidig, at der er stor forskel på de studerendes bopæl alt efter uddannelseslængde. Særligt studerende på korte og mellemlange uddannelser er bosiddende i regionen. Eksempelvis bor 67 pct. af de 2.141 studerende på en kort videregående uddannelse i regionen, mens det samme er gældende for 72 pct. af de 9.138 studerende på en mellemlang videregående uddannelse. Med andre ord er to ud af tre af de studerende på korte videregående uddannelser og næsten tre ud af fire af de studerende på mellemlange videregående uddannelser bosat i Region Sjælland.

For de studerende på lange videregående uddannelser er billedet det komplet omvendte. Ud af de 7.148 studerende, som er indskrevet på en lang videregående uddannelse i Region Sjælland, er det kun 21 pct., som faktisk bor i regionen, mens 72 pct. er bosat i det øvrige Danmark. Disse andele skal ses i lyset af, at de to institutioner i Region Sjælland der udbyder lange videregående uddannelser, ligger i Roskilde – i kort rejseafstand fra Region Hovedstaden – og i Slagelse – i kort rejseafstand fra Region Syddanmark.

Figur 2.13: Studerende indskrevet på en videregående uddannelse i Region Sjælland

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik.

Note: Opgørelsen viser personer, der er indskrevet på en videregående uddannelse i Region Sjælland per 30. september 2022 (nyeste data) opdelt efter personens bopælsregion. KVVU er korte videregående uddannelser, MVU er mellemlange videregående uddannelser, og LVU er lange videregående uddannelser. Bopæl er opgjort på det tidspunkt, hvor personen påbegyndte uddannelsen.

Grundet afrunding summerer procentsatserne for KVVU og MVU ikke til 100 procent.

A high-angle photograph of a paved surface with several long, dark shadows cast across it. The shadows are cast from the left side, indicating a low sun position. The pavement consists of large, rectangular tiles in shades of green and grey. The shadows are elongated and somewhat blurry, suggesting movement or a group of people. The overall scene is brightly lit, with strong contrast between the dark shadows and the light pavement.

**DE UNGE PÅ
KANTEN AF
UDDANNELSESSYSTEMET**

KAPITLET

INDHOLD OG HOVEDKONKLUSIONER

I sidste kapitel blev der stillet skarpt på Region Sjællands unges rejse gennem uddannelsessystemet. Dette kapitel vil kigge på den gruppe af unge, som ikke er en del af uddannelsessystemet. Gruppen som behandles i dette afsnit er unge, som er i arbejde, og unge der står helt uden for både uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet.

Det er vigtigt for unge på offentlig forsørgelse, at de har muligheden for at tilegne sig kompetencer, der kan få dem tættere på både arbejdsmarkedet og/eller uddannelsessystemet. Dette vil være til gavn for både de unge og Region Sjælland.

Motiveret af ovenstående udgangspunkt undersøger kapitlet de unge på offentlig forsørgelse. I kapitlet belyses blandt andet hvor stor en andel af de 16-29-årige i Region Sjælland, der modtager offentlig forsørgelse. Kapitlet viser opgørelser for både Danmark som helhed, de enkelte regioner og Region Sjællands kommuner.

For at give et mere nuanceret billede af de unge på offentlig forsørgelse undersøges det, hvor mange af de unge der vurderes aktivitet-, job- og uddannelsesparate. Denne del af undersøgelsen bidrager med en detaljeret indsigt i, hvor tæt de unge, som modtager offentlig forsørgelse, er på arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet.

Kapitlets opgørelser er baseret på data fra Jobindsats.dk og Danmarks Statistik.

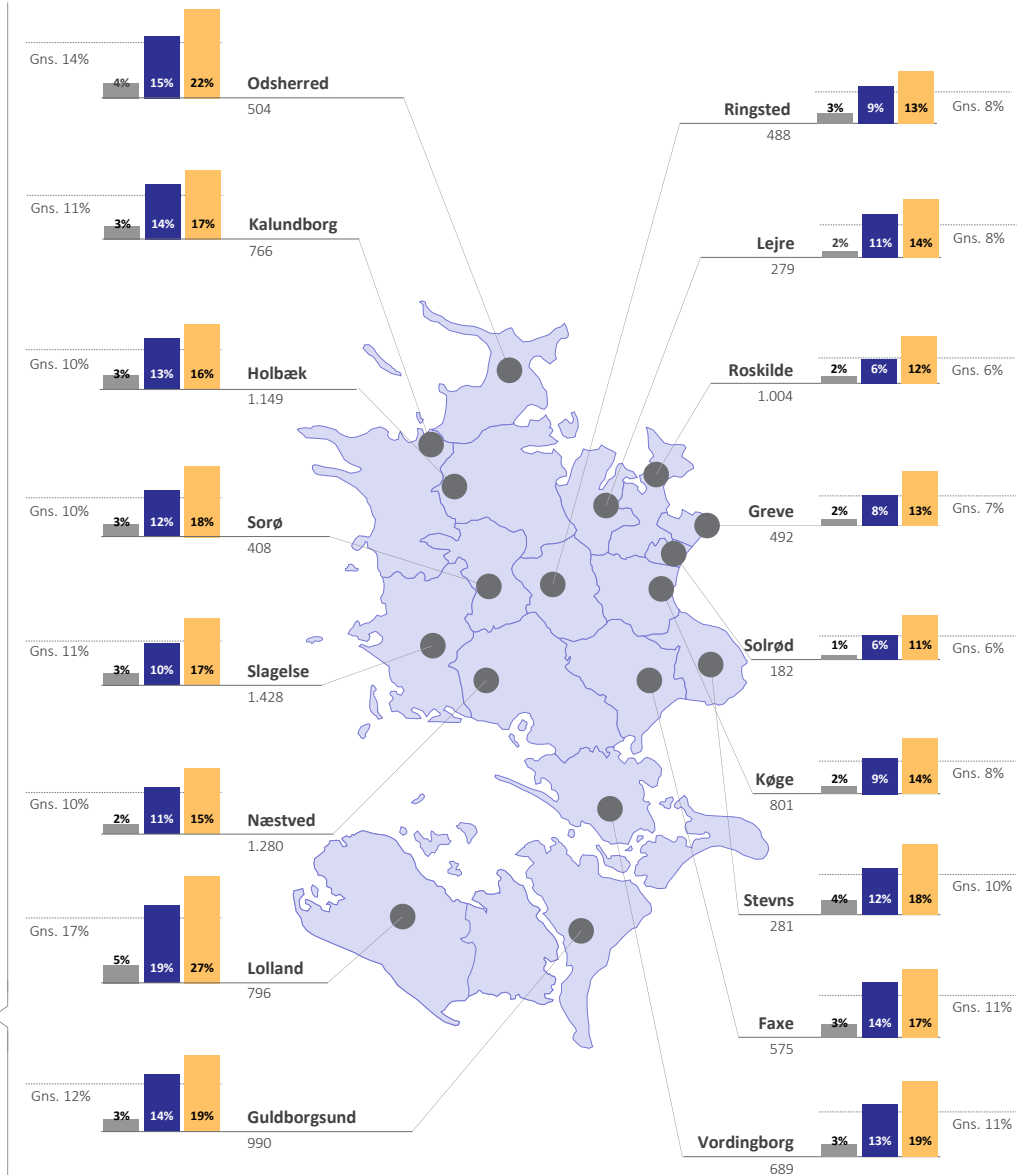
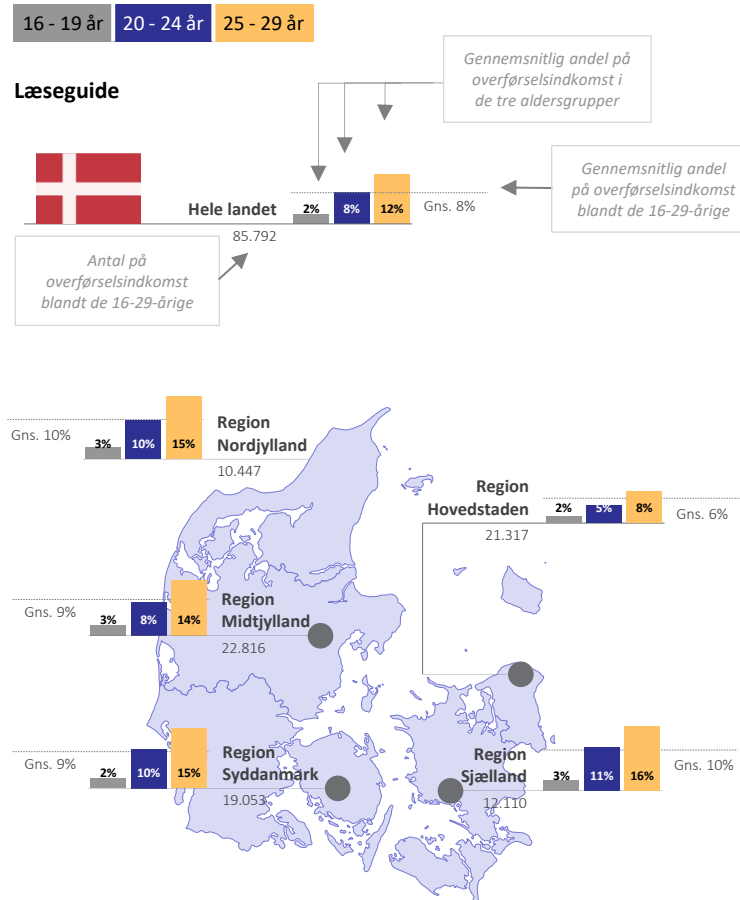
Kapitlet viser følgende hovedtendenser:

- Region Sjælland og Region Nordjylland er fortsat de to regioner med den største andel af unge, der modtager offentlig forsørgelse.
- Andelen af unge som modtager offentlig forsørgelse er størst for aldersgruppen 25 til 29 år og mindst blandt unge mellem 16 og 19 år.
- I Region Sjællands kommuner varierer andelen af offentligt forsørgede markant. 11 ud af 17 kommuner i Region Sjælland ligger over landsgennemsnittet for andelen af offentligt forsørgede 16-29-årige. De resterende seks kommuner er placeret på niveau eller lidt under landsgennemsnittet.
- Region Sjælland er stadig blandt de to regioner, som har den største andel af unge, som er visiteret til uddannelseshjælp, kontanthjælp eller integrationsydelse. Andelen er på niveau med sidste års opgørelser.
- Andelen af unge, som vurderes uddannelses- og jobparate, er på samme niveau som ved sidste års analyse. Antallet af unge, der visiteres som aktivitetsparate og dermed befinder sig længere væk fra uddannelses- og arbejdsmarkedet, er dog faldet siden sidste år.

Figur 3.1: Andel af 16-29-årige på overførselsindkomst (ekskl. SU) fordelt på kommuner og regioner, 1. kv. 2024– 4. kv. 2024

Kilde: Jobindsats.dk og Danmarks Statistik (FOLK1).

Note: Opgørelsen inkluderer al offentlig forsørgelse ekskl. SU i 1. kvartal 2023 til 4. kvartal 2023. Herunder bl.a. dagpenge, efterløn, førtidspension, kontanthjælp, integrationsydelse og fleksjob. Det samlede antal 16-29-årige er opgjort pr. 4. kvartal 2023. Andelen baseres på antal fuldtidspersoner. En person, som modtager ydelse i halvdelen af perioden, tæller derfor som en halv fuldtidsperson.

FOR REGION SJÆLLAND OG PÅ LANDSPLAN ER ANDELEN AF UNGE PÅ OFFENTLIG FORSØRGELSE UÆNDRET

I figur 3.1 vises andelen af 16-29-årige, der modtager overførselsindkomst (eksklusiv SU) i henholdsvis hele landet, de fem regioner og Region Sjællands 17 kommuner. Andelen er opdelt på de tre aldersgrupper: 16-19 år, 20-24 år og 25-29 år. Derudover vises et samlet gennemsnit for de 16-29-årige. Opgørelsen er baseret på fuldtidspersoner, hvilket betyder, at der tages højde for, at ikke alle unge modtager ydelser i lige lang tid. Det muliggør sammenligning af tallene på tværs af aldersgrupper, kommuner og regioner.

Af alle 16-29-årige i Danmark er 8 pct. i 2023 på offentlig forsørgelse. Andelen er størst i regionerne Sjælland og Nordjylland, hvor henholdsvis 11 og 10 pct. af de unge mellem 16 og 29 år modtager offentlig forsørgelse. Det svarer til 12.111 fuldtidspersoner i Region Sjælland og 10.466 fuldtidspersoner i Region Nordjylland. Siden 2018 har Region Hovedstaden haft den laveste andel unge, som modtager offentlig forsørgelse. Det samme gør sig gældende i år, hvor 5 pct. af de 16-29-årige i Region Hovedstaden modtager offentlig forsørgelse.

Fra 2021 til 2022 faldt andelen af 16-29-årige i Region Sjælland på offentlig forsørgelse med 1 procentpoint. I dette år ligger andelen fortsat på 10 pct., som den gjorde i sidste års undersøgelse.

Deler man de 16-29-årige op i mindre aldersintervaller, ser man, at der er markant forskel på andelen, der modtager offentlig forsørgelse på tværs af aldersgruppen. For alle regioner er de 25-29-årige den gruppe, hvor andelen af offentligt forsørgede unge er størst. I Region Sjælland modtager 16 pct. af 25-29-årige offentlig forsørgelse svarende til 6.584 fuldtidspersoner. Det samme var tilfældet for 11 pct. af de 20-24-årige i regionen svarende til 4.410 fuldtidspersoner. Andelen af offentligt forsørgede er i 2023 ligesom i 2022 kun 3 pct. blandt de 16-19-årige i Region Sjælland. Forskellen mellem

aldersgrupperne gentager sig for alle landets regioner.

Som det var tilfældet i tidligere års uddannelsesanalyser, er der ikke særlig stor variation mellem regionerne i, hvor stor en andel af de 16-19-årige der modtager offentlig forsørgelse. Årsagen hertil kan i høj grad findes ved, at man som ung under 18 år er pålagt et aktivitetskrav. Det betyder derudover, at det er meget få af de unge, der er berettiget til at modtage offentlig forsørgelse. Derfor varierer andelen på offentlig forsørgelse mindst for denne gruppe sammenlignet med de to ældste aldersgrupper.

Blandt Region Sjællands 17 kommuner gentages det nationale mønster for andelen af offentlig forsørgede: Andelen er størst blandt 25-29-årige og mindst blandt 16-19-årige.

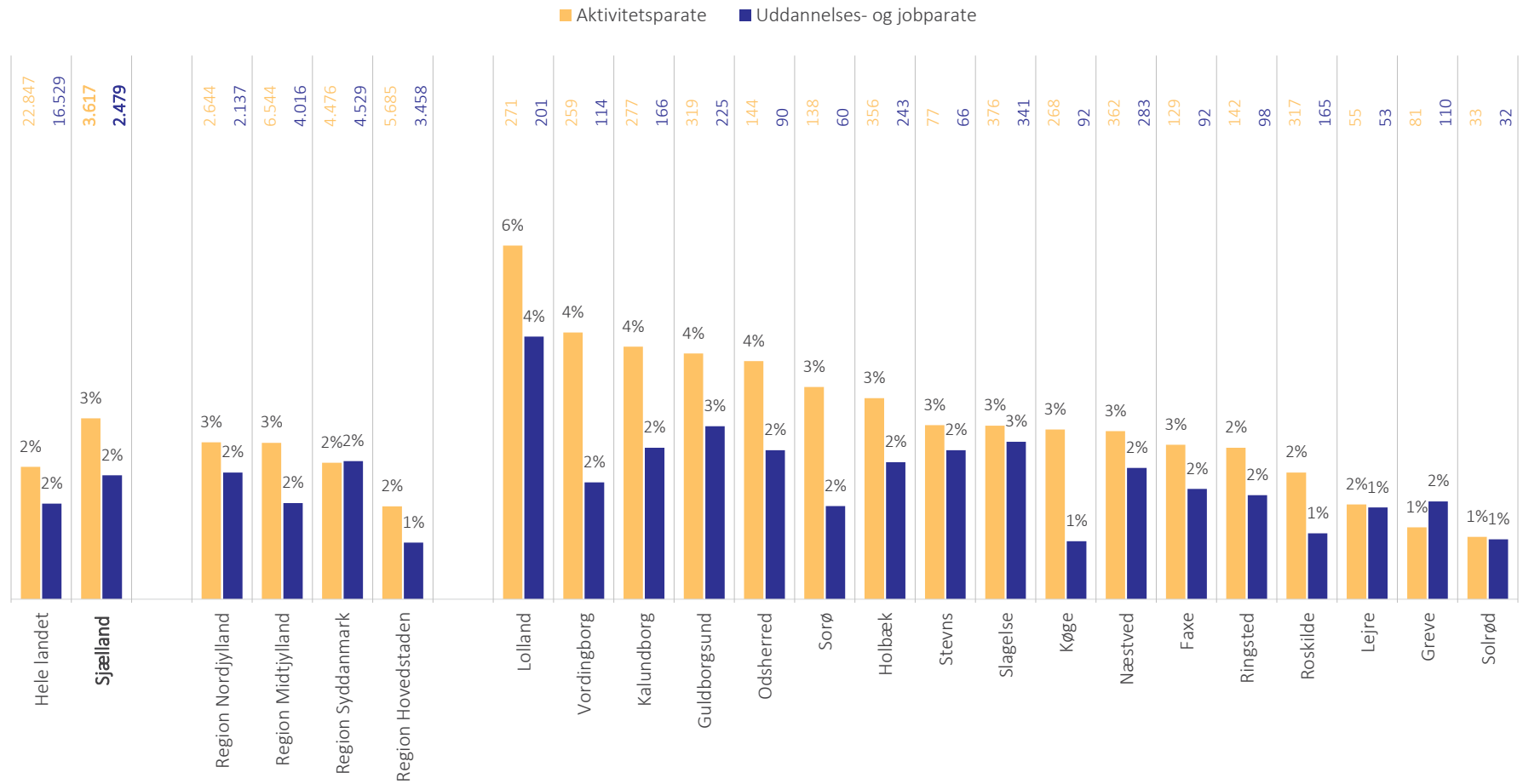
Figuren viser dog også forskelle i den samlede andel af unge på offentlig forsørgelse kommunerne imellem. Lolland og Odsherred er de to kommuner med største andel 16-29-årige, som modtager offentlig forsørgelse. Her er andelen henholdsvis 17 pct. og 14 pct. Omvendt har Solrød og Roskilde den laveste andel af 16-29-årige på offentlig forsørgelse blandt Region Sjællands kommuner. Her er andelen på offentlig forsørgelse 6 pct.

Når vi sammenligner Region Sjællands kommuner med hele landet, ligger 11 af de 17 kommuner over landsgennemsnittet for andelen af 16-29-årige på offentlig forsørgelse. Dermed er antallet steget med en kommune siden sidste måling.

Figur 3.2: Andel af alle 16-29-årige, der er på uddannelseshjælp, kontanthjælp eller integrationsydelse og vurderet job- og uddannelsesparate eller aktivitetsparate, 1. kvrt. 2023 – 4. kvrt. 2024

Kilde: Jobindsats.dk og Danmarks Statistik (FOLK1).

Note: Opgørelsen er baseret på personer mellem 16 og 29 år, der har modtaget enten uddannelseshjælp, kontanthjælp eller integrationsydelse i perioden 1. kvartal 2023 til 4. kvartal 2023. Det samlede antal aktivitetsparate eller uddannelses- og jobparate 16-29-årige er opgjort som gennemsnit over de fire undersøgte kvartaler. Procentandelene er udregnet ud fra det samlede antal 16-29-årige i 4. kvartal 2023.

IGEN I ÅR ER DER FLEST UNGE PÅ UDDANNELSESHJÆLP, KONTANTHJÆLP ELLER INTEGRATIONSYDELSE I REGION SJÆLLAND

Figur 3.2 rapporterer andelen og antallet af 16-29-årige, der modtager uddannelseshjælp, kontanthjælp eller integrationsydelse. For at opnå et bedre indblik i, hvor langt fra eller tæt på de unge er fra at træde ind i uddannelsessystemet/arbejdsmarkedet, er de yderligere inddelt efter, hvorvidt de enten er aktivitetsparate eller uddannelses- eller jobparate. Tallene er opgjort på regionalt plan samt for kommuner i Region Sjælland.

Helt overordnet modtager 6.096 (5 pct.) af Region Sjællands 123.564 unge mellem 16 og 29 år enten uddannelseshjælp, kontanthjælp eller integrationsydelse og er blevet visiteret som aktivitetsparate eller uddannelses- eller jobparate. Dermed er Region Sjælland den region med den højeste andel 16-29-årige på offentlig forsørgelse.

Når man ser nærmere på resultatet af de unges visitation, fremgår det, at 3.617 (3 pct.) af 16-29-årige i Region Sjælland er vurderet aktivitetsparate, mens 2.479 (2 pct.) er visiteret som uddannelses- eller jobparate.

Til sammenligning blev 3.758 (3 pct.) af de 16-29-årige i 2022 erklæret aktivitetsparate, mens 2.570 (2 pct.) blev vurderet uddannelses- eller jobparate. Udviklingen i antallet af unge i Region Sjælland, der bliver vurderet job- eller uddannelsesparate bliver således ved med at ligge under niveauet siden 2020. På tværs af perioderne ligger antallet af unge, der visiteres som aktivitetsparate mere eller mindre stabilt.

På trods af den positive udvikling siden 2020 viser figuren dog, at Region Sjælland stadigvæk har en udfordring med fordelingen af ydelsesmodtagerne. De unge, der visiteres som aktivitetsparate, befinder sig nemlig længere fra uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet end de unge, der visiteres som uddannelses- eller jobparate. Selvom figur 3.1 viste, at andelen af unge modtagere af offentlige ydelser var stabil i Region Sjælland sammenlignet med sidste år, indikerer figur 3.2 altså, at der er en overvægt af unge, der er langt fra uddannelsessystemet/arbejdsmarkedet sammenlignet med de andre regioner.

De kommunale forskelle, som blev vist i figur 3.1, går igen, når man kigger på andelen af 16-29-årige, der modtager offentlig forsørgelse og visiteres som aktivitetsparate. I Lolland visiteres 272 unge (6 pct.) som aktivitetsparate. Omvendt visiteres 81 og 33 af kommunens unge i alderen 16-29 år som aktivitetsparate i Greve og Solrød, svarende til 1 pct.

Forskellene er lidt mindre, når man ser på de unge, der visiteres som uddannelses- eller jobparate. Her topper Lolland igen listen med 4 pct., mens de laveste andele findes i Køge og Solrød (1 pct.).

DE UNGES BEVÆGELSER OMKRING UDDANNELSESSYSTEMET

Foto: SkillsDenmark

KAPITLETS INDHOLD OG HOVEDKONKLUSIONER

En vigtig forudsætning for at Region Sjælland kan sikre sin fremtidige udvikling er, at regionen opfattes som et attraktivt sted at bo blandt de unge. Hvis en region opfattes som attraktiv, kan den tiltrække unge, der har uddannet sig uden for regionen. Derudover bliver det nemmere at fastholde de unge, der har fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse i regionen. Alt dette er en nødvendighed for at sikre, at arbejdsstyrken har de efterspurgte kompetencer i regionen.

En vinkel til at undersøge ovenstående opnås ved at kigge nærmere på de unges bevægelser omkring uddannelsessystemet. Med dette for øje vil det følgende kapitel primært undersøge de unges bevægelser gennem deres flyttemønstre til og fra Region Sjælland. Nøgletallene for kapitlet er Region Sjællands nettotilflytning, som med andre ord udgøres af antal tilflyttere fratrukket antal fraflyttere. Kapitlet ser både på nettotilflytningen samlet og opdelt efter alder og uddannelsesniveau.

Den sidste del af kapitlet fokuserer på, hvordan unge i Region Sjælland bevæger sig gennem uddannelsessystemet til arbejdsmarkedet eller yderligere uddannelse. Her belyses de unges livssituation 27 måneder efter gennemførelse af en ungdomsuddannelse.

Opgørelserne i dette kapitel er baseret på de nyest tilgængelige data om flyttemønstre fra Danmarks Statistik, dvs. de unges flytninger i 2022.

Kapitlet viser følgende hovedtendenser:

- Der ses en negativ nettotilflytning af personer mellem 15 og 24 år og en positiv nettotilflytning for personer over 25 år i Region Sjælland.
- Der er relativt store variationer i nettotilflytning på tværs af højest opnåede uddannelse: der er en negativ nettotilflytning fra Region Sjælland blandt personer, som har gennemført en gymnasial uddannelse eller en grundskole uddannelse. Omvendt er nettotilflytningen positiv for de øvrige uddannelser.
- Størstedelen af de unge, som flytter ud af regionen for at uddanne sig, begynder på en lang videregående uddannelse, mens størstedelen af tilflytterne til regionen søger ind på en erhvervsuddannelse.
- Blandt de unge, der flytter internt i Region Sjælland, er det uddannelsesbyerne Næstved, Roskilde og Slagelse, som oplever den største nettotilflytning.
- Andelen af offentligt forsørgede blandt erhvervsuddannede er er steget med 4 procentpoint og er nu tilbage på samme niveau som ved undersøgelsen i 2022.

Figur 4.1: Nettotilflytning i Region Sjælland fordelt på flytterens alder og fra- og tilflytningsregion, 2022

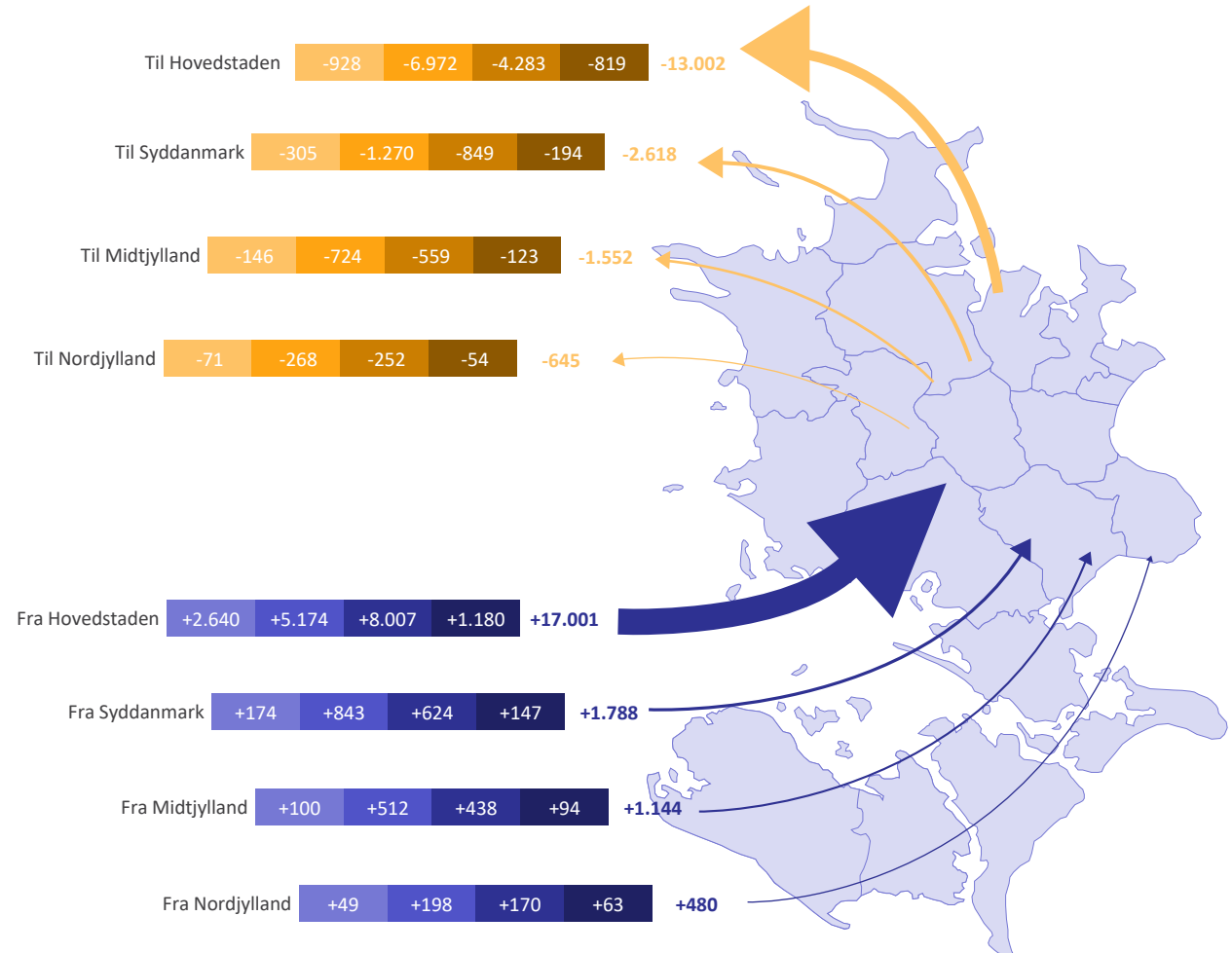
Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik.

Note: Opgørelsen er baseret på antallet af personer fra 0-14 år, 15-29 år, 30-64 år og over 65 år, der flytter fra og til Region Sjælland i 2022 fordelt på til- og fraflytningsregion.

 I alt **20.413** flytter **til** regionen

 I alt **17.817** flytter **fra** regionen

Flytter fra Region Sjælland	0-14 år	15-29 år	30-64 år	65+ år	I alt
Flytter til Region Sjælland	0-14 år	15-29 år	30-64 år	65+ år	I alt

I Figur 4.1 ses nettotilflytninger i Region Sjælland i 2022. Her vises det, hvor mange personer der flytter *til* Region Sjælland fra hver af de fire andre regioner, og hvor mange der flytter *fra* Region Sjælland til de andre regioner. Derudover er flytninger opgjort samlet og opdelt efter personernes alder på flytningstidspunktet.

20.413 personer er i 2022 flyttet *til* Region Sjælland, mens 17.817 er flyttet *fra* regionen. Region Sjælland oplevede dermed en positiv nettotilflytning til regionen i 2022 på i alt 2.596 personer. Det er markant færre sammenlignet med sidste års analyse, hvor nettotilflytningen var på 3.879 personer. Dette års niveau af tilflytninger er dog markant større end i årene fra 2017 og frem, som bød på henholdsvis 1.397 tilflytninger i 2019, 2.099 i 2018 og 2.119 i 2017. Den forøgede tilflytning kan tilskrives en mærkbar stigning i antallet af personer, som flytter fra Region Hovedstaden til Region Sjælland.

NEGATIV NETTOTILFLYTNING BLANDT UNGE PÅ 15-24 ÅR

Der ses en positiv nettotilflytning blandt alle aldersgrupper på nær unge i aldersgrupperne 15-19 år og 20-24 år. Der flytter altså flere 15-24-årige unge *fra* Region Sjælland end *til* Region Sjælland. Den negative nettotilflytning er størst blandt gruppen 20-24-årige, hvor 3.003 flere unge flyttede *fra* end *til* Region Sjælland. Blandt borgere i aldersgruppen 15-19 år er der 299 flere, der flytter fra regionen end til regionen.

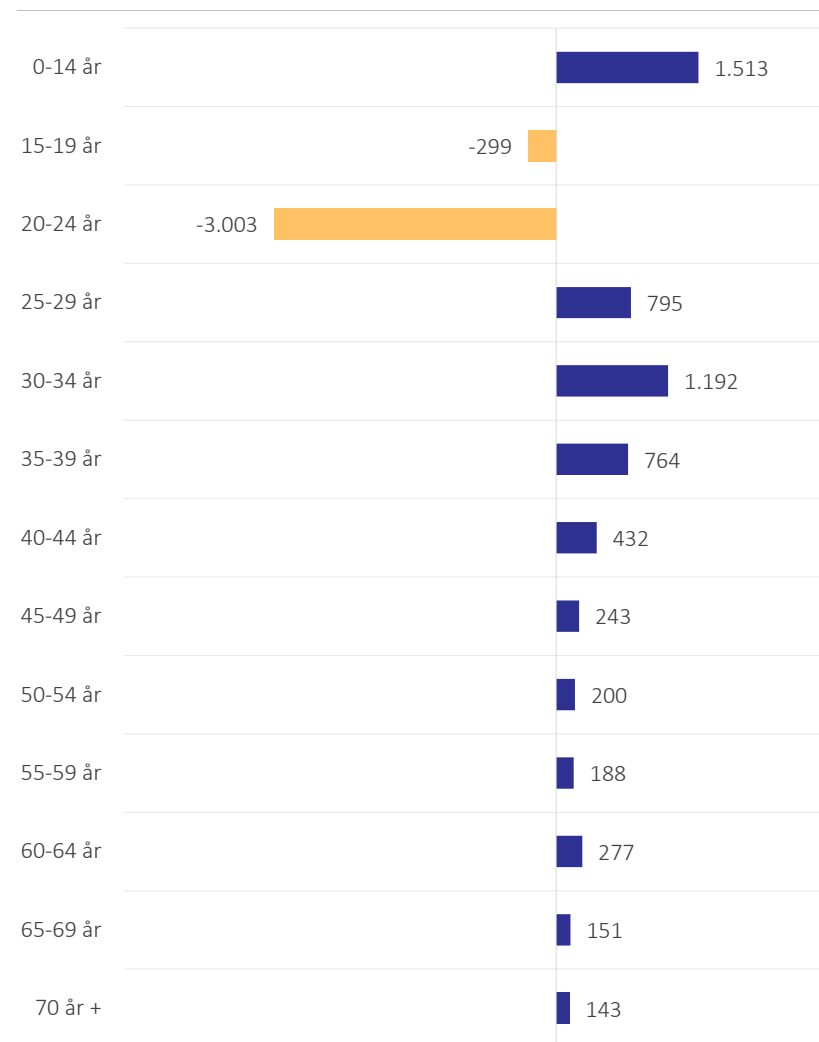
Blandt de 11 tilbageværende aldersgrupper er nettotilflytningen til Region Sjælland positiv. Dermed er der flere personer, der flytter *til* Region Sjælland end personer, der flytter *fra* regionen i disse aldersgrupper.

Den samlede positive nettotilflytning i aldersgrupperne er 5.898 borgere, hvilket er tæt på dobbelt så mange som den samlede negative nettotilflytning i aldersgruppen 15-24 år (3.302 personer).

Figur 4.2: Nettotilflytning i Region Sjælland fordelt på flytterens alder, 2022

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik.

Note: Opgørelsen er baseret på personer, der er flyttet til- eller fra Region Sjælland i 2022. Alder er opgjort ved tidspunktet for flytningen.

Figur 4.3 viser nettotilflytningen til Region Sjælland opgjort på til- og fraflytternes højeste fuldførte uddannelse.

Som i de tidligere års uddannelsesanalyser gentages flyttemønstret: For borgere uden en erhvervskompetencegivende uddannelse er der en negativ nettotilflytning, hvorimod den er positiv for personer, som har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Det vil sige, at personer, som kun har afsluttet grundskolen eller en gymnasial uddannelse, i stigende grad vælger at forlade Region Sjælland frem for at flytte dertil. Især dem med en gymnasial uddannelse repræsenterer en stor del af de, der flytter fra regionen, idet de udgør 2.122 personer eller 87 pct. af nettofraflytterne. Siden sidste år er der dog 641 færre nettofraflyttere med en gymnasial uddannelse. Samtidig viser figuren, at der er flere med både erhvervs- og videregående uddannelser, der flytter til frem for væk fra Region Sjælland.

Figur 4.2 og 4.3 indikerer, at der eksisterer et robust flyttemønster i regionen: De unge er særligt tilbøjelige til at flytte væk fra Region Sjælland, når de har gennemført en gymnasial uddannelse, hvilket formentligt skyldes, at de ønsker at studere videre i en studieby uden for regionen. De ældre aldersgrupper, som typisk allerede besidder en erhvervskompetencegivende uddannelse flytter ofte til - eller tilbage til - Region Sjælland.

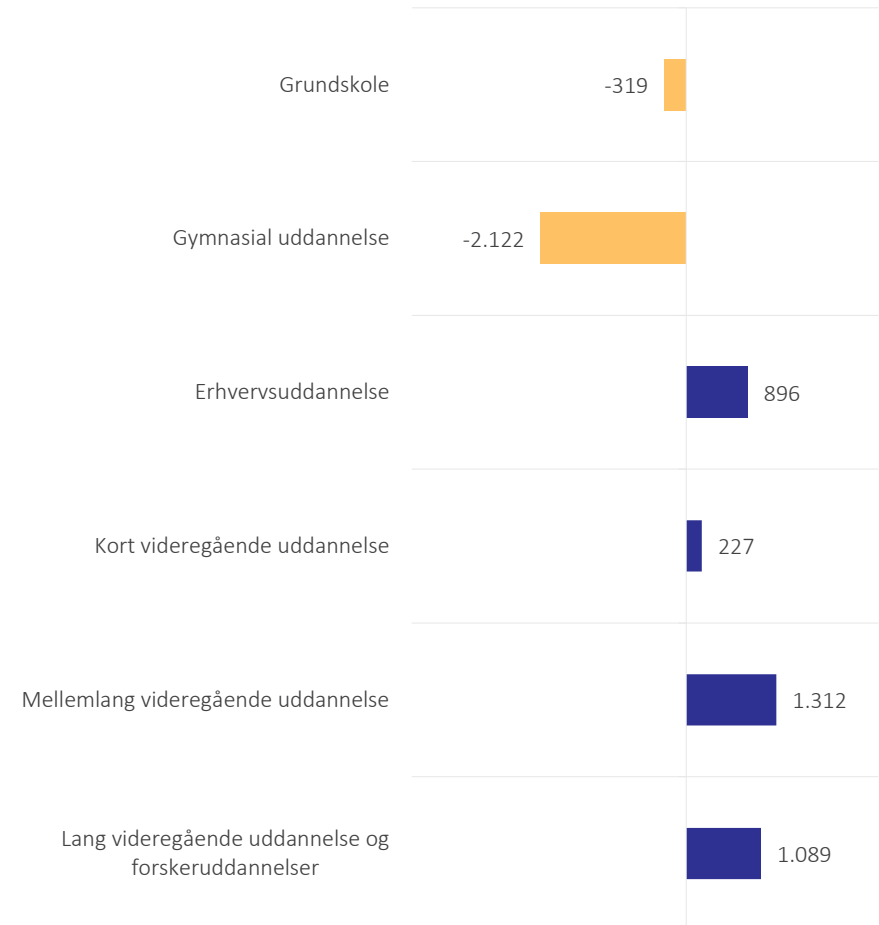
I figur 4.3 bør der udvises forsigtighed ved tolkningen af personer med grundskole som højest gennemførte uddannelse, da disse betegnes som ufaglærte rent uddannelsesteknisk. Figur 4.3 indikerer altså, at antallet af ufaglærte personer i Region Sjælland vil falde grundet flytninger.

Her er det vigtigt at pointere, at mange af de personer, som rent teknisk indgår i gruppen af ufaglærte, er unge, som senere vil videreuddanne sig. Det giver derfor et mere præcist billede af de varigt ufaglærtes flyttemønster, hvis opgørelsen ændres til ufaglærte over 24 år. I denne gruppe er nettotilflytningen positiv, da 741 flere flytter til end fra Region Sjælland (ikke vist i figur).

Figur 4.3: Nettotilflytning i Region Sjælland fordelt på flytterens højeste fuldførte uddannelse, 2022

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik.

Note: Opgørelsen er baseret på personer i alle aldersgrupper, der er flyttet til- eller fra Region Sjælland i 2022. Højeste fuldførte uddannelsesniveau er opgjort ved tidspunktet for flytningen.

Figur 4.4: Nettotilflytning i Region Sjælland fordelt på kommuner, 2021

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik.

Note: Opgørelsen er baseret på til- og fraflyttere, der flyttede mellem kommuner i Region Sjælland eller ind/ud af Region Sjælland i 2022. Opgørelsen er baseret på personer på 15 år og derover.

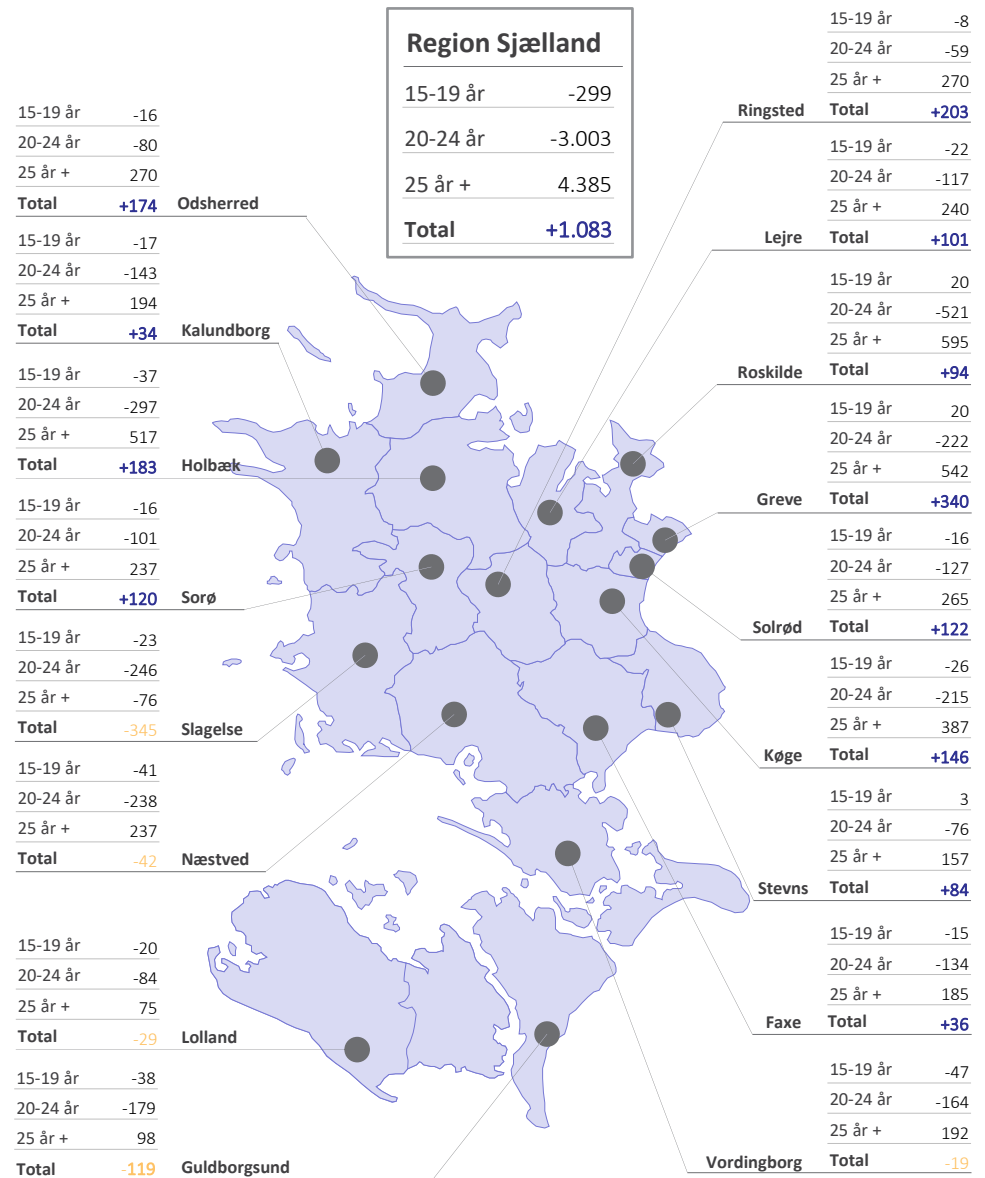
Figur 4.4 viser nettotilflytningen til Region Sjælland opdelt i tre aldersgrupper. Figuren viser både den regionale og kommunale nettotilflytning. Den regionale opgørelse dækker personer, der er flyttet *til* eller *fra* Region Sjælland, mens den kommunale opdeling også medtager de personer, der er flyttet mellem to kommuner i regionen.

12 AF REGION SJÆLLANDS 17 KOMMUNER OPLEVER POSITIV NETTOTILFLYTNING

Den samlede nettotilflytning for personer over 15 år i Region Sjælland er positiv på 1.083. Dette er tilbagegang fra sidste år på 554 personer, hvor nettotilflytningen var på 1.637 personer.

Forskellen mellem aldersgrupperne er stabil i hele Region Sjælland. På nær Roskilde, Greve og Stevns har alle kommuner en negativ nettotilflytning for personer mellem 15 og 24 år, mens den er positiv for personer over 25 år.

De kommunale forskelle varierer en del, da 12 af de 17 kommuner har en samlet positiv nettotilflytning, mens de resterende fem oplevede en negativ nettotilflytning. Den laveste positive nettotilflytning var i Kalundborg med 34 personer, mens den var størst for Greve med en nettotilflytning på 340 personer. Den negative nettotilflytning var størst i Slagelse, hvor 345 personer flyttede fra kommunen. Det er markant højere, end kommunen der oplevede den største negativ nettotilflytning sidste år, hvor 133 flere personer flyttede *fra* end *til* Kalundborg Kommune.

Figur 4.5: De 15-29 åriges flytninger internt i Region Sjælland

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik.

Note: Opgørelsen er baseret på unge mellem 15 og 29 år, der flyttede mellem kommuner i Region Sjælland i 2022. Opgørelsen tager således ikke højde for, hvor mange der flytter mellem Region Sjælland og de øvrige regioner.

	Regionsinterne flyttemønstre			
	Tilflyttere	Fraflyttere	Nettotilflytning	
Antal			Andel	
Næstved	810	646	164	1,1%
Roskilde	806	617	189	1,1%
Slagelse	728	596	132	0,9%
Ringsted	382	333	49	0,8%
Køge	548	482	66	0,6%
Guldborgsund	398	362	36	0,4%
Solrød	177	176	1	0,0%
Kalundborg	422	447	-25	-0,3%
Holbæk	589	660	-71	-0,6%
Sorø	353	381	-28	-0,6%
Vordingborg	303	355	-52	-0,8%
Lejre	222	256	-34	-0,8%
Greve	175	256	-81	-1,0%
Faxe	320	415	-95	-1,7%
Lolland	212	309	-97	-1,9%
Stevns	175	239	-64	-2,1%
Odsherred	189	279	-90	-2,2%

I løbet af de sidste fire år har Uddannelsesanalysen undersøgt flyttemønstrene blandt unge, der flytter internt rundt i Region Sjælland. Dette års resultater er vist i figur 4.5, der viser antallet af fra- og tilflyttere samt nettotilflytningen i antal og andel. Tallene er opgjort for personer mellem 15 og 29 år. Kommunerne er sorteret efter andelen af nettotilflytninger for at tage højde for den enkelte kommunes indflyttertall. Hvis kommunerne var sorteret efter den absolutte størrelse på nettotilflytningen, ville kommuner med et højere antal indbyggere have haft en bedre mulighed for at ligge i toppen end mindre kommuner med færre indbyggere.

UDDANNELSESBYERNE OPLEVER ENDNU EN GANG DEN HØJESTE NETTOTILFLYTNING AF UNGE I REGIONEN

Som sidste år er det de store uddannelsesbyer i regionen, der nyder flest regionsinterne flytninger. Nærmere bestemt har Næstved oplevet en nettotilflytning på 164 personer, Roskilde på 189 personer og Slagelse på 132 personer.

Ud af det samlede antal tilflyttere udgør disse tre kommuner 34 pct. af tilflytningen, mens de tre kommuner i gennemsnit har en nettotilflytningsandel på 1 pct. Dermed er der flere unge, der flytter *til* de tre kommuner fra en anden kommune i Region Sjælland, end der er unge, der flytter *til* en af de andre kommuner. En supplerende forklaring til dette flyttemønster kan blandt andet findes ved, at Næstved, Roskilde og Slagelse har et bredt udbud af både ungdomsuddannelser og videregående uddannelser.

Den kommune, der oplever størst, negativ nettotilflytning internt i regionen blandt unge mellem 15 og 29 år, er Odsherred (90 personer). Odsherred Kommune har dermed unge, som er mere tilbøjelige til at flytte væk til andre kommuner i regionen.

Figur 4.6 viser de personer, der er i gang med at uddanne sig på tværs af landets regioner og på landsplan. Personerne kaldes også for ‘uddannelsespopulationerne’ i daglig tale. Figuren inkluderer alle personer, der var i gang med en gymnasial, erhvervs- eller videregående uddannelse per 30. september 2022. Figuren opdeler uddannelsespopulationerne efter den unges bopælskommune ved uddannelsesstart og typen af igangværende uddannelse.

Det ses, at der er store forskelle i sammensætningen af regionernes uddannelsespopulation. I Region Sjælland består den nuværende uddannelsespopulation af 53.173 personer, som enten er indskrevet på en gymnasial, erhvervs- eller videregående uddannelse. Uddannelsespopulationen er blevet mindre end sidste år, hvor populationen bestod af 55.928 personer. Af de 53.173 personer er 38 pct. i gang med en gymnasial uddannelse, mens 29 pct. er indskrevet på en erhvervsuddannelse. Begge disse andele er større end i de øvrige regioner og udgør tilsammen to tredjedele af regionens uddannelsespopulation.

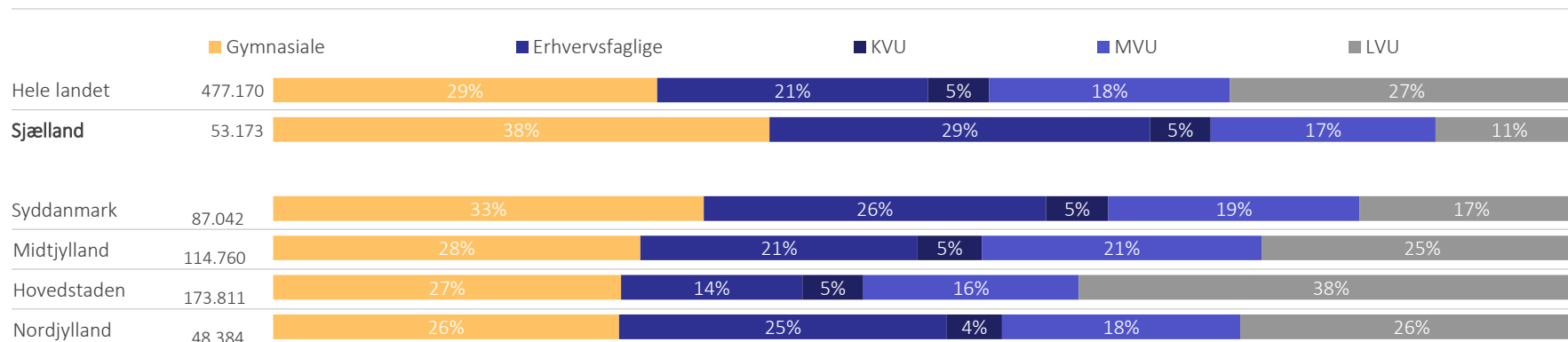
De resterende 33 pct. af Region Sjællands uddannelsespopulation udgøres af unge, som er indskrevet på en videregående uddannelse, hvilket er lavere end andelen i alle de øvrige regioner.

Udover forskellene i regionernes gymnasiale og erhvervsfaglige andele af uddannelsespopulationen, skyldes forskellen i uddannelsespopulationerne også, at markant flere (27 pct.) er indskrevet på en lang videregående uddannelse (LVU) på landsplan sammenlignet med de 11 pct., som er indskrevet på en lang videregående uddannelse i Region Sjælland. Selvom Region Hovedstaden (38 pct.) trækker landsgennemsnittet op, er der stadig iøjnefaldende forskel på Region Sjælland og de andre regioner, hvis disse sammenlignes enkeltvis. Ved en enkeltvis sammenligning ses det, at andelen, der er indskrevet på en LVU, er mindre end halvt så stor som hos Region Midtjylland, Region Hovedstaden og Region Nordjylland. Den region, der ligger tættest på Region Sjælland, er Region Syddanmark, hvor unge indskrevet på en LVU udgør 17 pct. af uddannelsespopulationen.

Figur 4.6: Personer indskrevet på en gymnasial, erhvervs- eller videregående uddannelse

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik.

Note: Opgørelsen viser personer, der var i gang med en gymnasial, erhvervs- eller videregående uddannelse per 30. september 2022 (nyeste data) opdelt efter personens bopælskommune. KVV er korte videregående uddannelser, MVU er mellemlange videregående uddannelser, og LVU er lange videregående uddannelser. Bopæl er opgjort på det tidspunkt, hvor personen påbegyndte uddannelsen.

Grundet afrunding summerer procentsatserne for Nordjylland ikke til 100 procent.

Adskillige faktorer bidrager til antallet og sammensætningen af en regions uddannelsespopulation. Befolkningens aldersfordeling, elevgrundlagets sammensætning og den geografiske fordeling af uddannelsesmuligheder er alle faktorer, der kan have en effekt på den totale uddannelsespopulation.

Som foregående figurer viste, udgør flyttemønstrene også en sådan faktor. Region Sjællands uddannelsespopulation består af en stor andel af gymnasie- og erhvervsskoleelever og i mindre grad studerende på lange videregående uddannelser. Flyttemønstre kan netop være en stor faktor i Region Sjælland, hvis de unge flytter fra regionen for at tage lange videregående uddannelser. Derfor kan det være gunstigt at undersøge uddannelsespopulationen i forhold til, hvordan personer flytter *mellem* regionerne med det formål at uddanne sig.

I figur 4.7 kigges der nærmere på flyttemønstrene ved at illustrere, hvilke unge der flytter fra og til Region Sjælland med et ønske om at uddanne sig.

Flyttemønsteret opgøres for personer, der vil videreuddanne sig ved udelukkende at se på antallet af personer, der i 2021 påbegynder en gymnasial, erhvervs- eller videregående uddannelse senest syv måneder efter flyttetidspunktet. Figuren indfanger dermed unges til- og fraflytning med henblik på uddannelse ved at se på antallet af personer, som flytter enten *fra* - eller *til* – Region Sjælland for at påbegynde en ny uddannelse inden for syv måneder. Opgørelsen tager udgangspunkt i det nyeste tilgængelige data.

I 2021 flyttede i alt 5.280 personer *fra* Region Sjælland for efterfølgende at påbegynde en gymnasial, erhvervs- eller videregående uddannelse senest syv måneder efter flyttetidspunktet. Samtidig var der kun 2.356 personer, der flyttede *til* regionen med samme formål.

Når gruppen, der flytter *fra* regionen sammenlignes med gruppen, der flytter *til* regionen, ses der markante forskelle. Blandt de 5.280, der flytter *fra* regionen, starter 43 pct. på en lang videregående uddannelse, mens dette tal er 25 pct. for de 2.356, der flytter *til* regionen.

Dette mønster er omvendt, når der ses på erhvervsfaglige uddannelser. Her er andelen, der flytter *til* regionen for at påbegynde en erhvervsuddannelse (32 pct.) næsten dobbelt så stor som andelen, der flytter *fra* regionen (17 pct.) med samme formål.

Til- og fraflytterne adskiller sig også, når der ses på karaktergennemsnittet fra grundskolen. Mens ca. hver tiende fraflytter (11 pct.) har et gennemsnit i både dansk og matematik på 10 eller derover i 9. klasse, er det kun ca. hver tyvende tilflytter (6 pct.), der har dette. Derudover har 37 pct. af fraflyttere et gennemsnit mellem 7 og 10, hvilket kun gælder 28 pct. af tilflytterne. Det betyder, at de personer der i 2021 flyttede *fra* Region Sjælland for at uddanne sig, generelt har et højere karaktergennemsnit fra grundskolen, end de personer der flyttede *til* regionen for at uddanne sig.

Forskellen mellem til- og fraflyttergrupperne markeres yderligere, når de inddeles efter deres forældres højest fuldførte uddannelse. Mens 13 pct. af tilflytterne har ufaglærte forældre, er dette tal ca. halvt så stort blandt fraflyttere (7 pct.). Samtidig har 61 pct. af fraflyttere minimum én forælder med en videregående uddannelse, mens det tilsvarende tal er 49 pct. for tilflyttere.

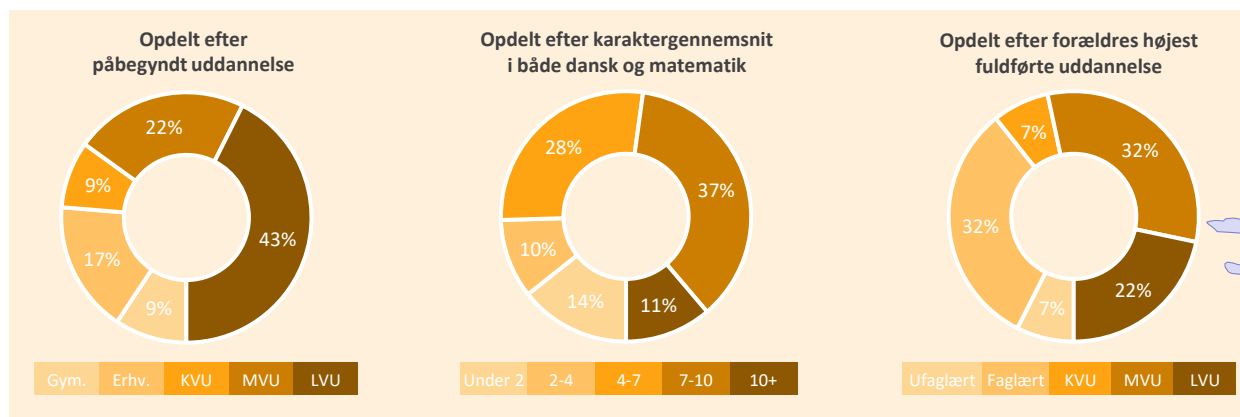
Samlet set flytter flere unge altså *fra* end *til* Region Sjælland for at påbegynde en uddannelse. Disse fraflyttere har både højere karakterer fra folkeskolen og højere uddannede forældre end tilflytterne.

Figur 4.7: Til- og fraflytning til Region Sjælland for at påbegynde en uddannelse

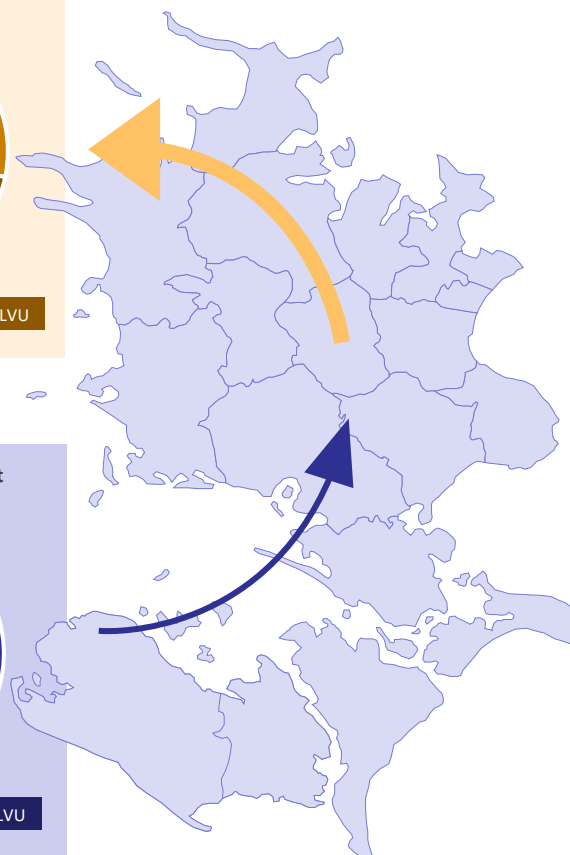
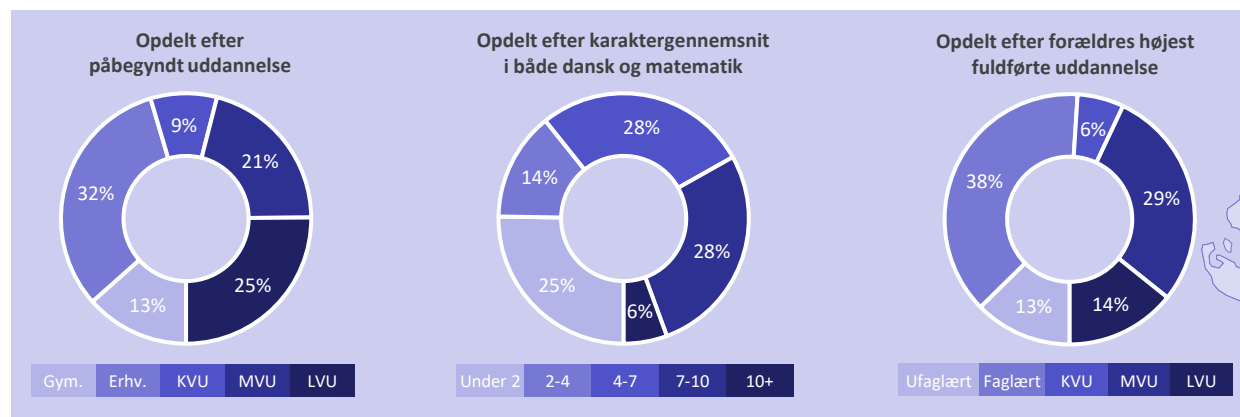
Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik.

Note: Opgørelsen er baseret på antallet af personer, der flytter fra og til Region Sjælland i 2021 og senest 7 måneder efter flyttetidspunktet er påbegyndt en gymnasial, erhvervs- eller videregående uddannelse. Opgørelsen er opdelt efter, hvilken uddannelsesstype flytteren påbegynder, flytterens forældres højest fuldførte uddannelsesniveau samt flytterens karaktergennemsnit i dansk og matematik. Karaktergennemsnit opgøres efter det laveste af flytterens gennemsnit i hhv. dansk og matematik. Det kræver derfor et gennemsnit over 10 i både dansk og matematik for at være i kategorien 10+.

I alt **5.280** flytter **FRA** regionen og påbegynder en uddannelse

I alt **2.356** flytter **TIL** regionen og påbegynder en uddannelse

STØRSTEDELEN AF DE UNGE I REGION SJÆLLAND VÆLGER ET JOB OVER VIDERE UDDANNELSE EFTER UNGDOMSUDDANNELSEN

Analysen af flyttemønstrene i Region Sjælland viser, at mange unge flytter fra Region Sjælland for at påbegynde en uddannelse. Til trods for at nettotilflytningen blandt de unge er negativ, er der fortsat et betydeligt antal unge, som enten bliver boende eller flytter til regionen, efter de har gennemført en ungdomsuddannelse. Fastholdelse og tilgang af unge er vigtig, da det har en afgørende betydning for kvaliteten af den fremtidige arbejdskraft i Region Sjælland, at man får så mange unge som muligt i arbejde eller videre i uddannelsessystemet. Kapitlets sidste to figurer vil derfor fokusere på bevægelserne blandt unge fra uddannelsessystemet og videre i enten arbejde, uddannelse eller offentlig forsørgelse.

I figur 4.8 og 4.9 ses forsørgelsesgrundlaget for de unge 27 måneder efter, de har afsluttet en ungdomsuddannelse. Figurerne er baseret på de nyest tilgængelige beskæftigelsesdata fra oktober 2023 og dækker dermed unge, som gennemførte en ungdomsuddannelse i perioden 31. juli 2020 til 31. juli 2021. Forsørgelsesgrundlaget er inddelt efter, om den unge er i beskæftigelse, modtager SU (og dermed er under uddannelse) eller modtager anden offentlig forsørgelse.

Figur 4.8 viser de unges forsørgelsesgrundlag på landsplan for de fem regioner og for de 17 kommuner i Region Sjælland. Af figuren fremgår det, at 90 pct. af unge i Region Sjælland enten er i beskæftigelse (65 pct.) eller har påbegyndt en ny uddannelse (25 pct.) 27 måneder efter, at de har færdiggjort en ungdomsuddannelse. Andelen af unge i beskæftigelse er dermed faldet med 1 procentpoint siden sidste år, mens andelen under uddannelse er faldet med 2 procentpoint.

Sammenlignet med sidste års undersøgelse oplever de øvrige regioner en fremgang i andelen af beskæftigede unge. Samtidig kan det ses, at andelen, som er under uddannelse, er faldet på tværs af alle regionerne sammenlignet med sidste år.

Region Sjælland har den største andel unge, som er i beskæftigelse frem for have påbegyndt et videre uddannelsesforløb 27 måneder efter afsluttet ungdomsuddannelse. Sammenlignet med unge på landsplan (36 pct.) vælger færre unge i Sjælland (25 pct.) at påbegynde videre uddannelse efter ungdomsuddannelsen – en forskel på 11 procentpoint. Samtidig er andelen af unge i beskæftigelse 8 procentpoint større for unge i Region Sjælland end på landsplan.

Samtidig er 9 pct. af de unge i Region Sjælland på offentlig forsørgelse 27 måneder efter endt ungdomsuddannelse. Det er på niveau med Region Syddanmark og Region Nordjylland. Sammenlignet med sidste års analyse er det en stigning på 2 procentpoint i Region Sjælland.

Figur 4.8 viser også de store forskelle, som eksisterer mellem Region Sjællands kommuner. I Lejre Kommune er færrest unge på offentlig forsørgelse efter endt ungdomsuddannelse (4 pct.). Billedet er et noget andet i Lolland Kommune. Her er det 14 pct. af de unge, som modtager offentlig forsørgelse 27 måneder efter de har gennemført en ungdomsuddannelse.

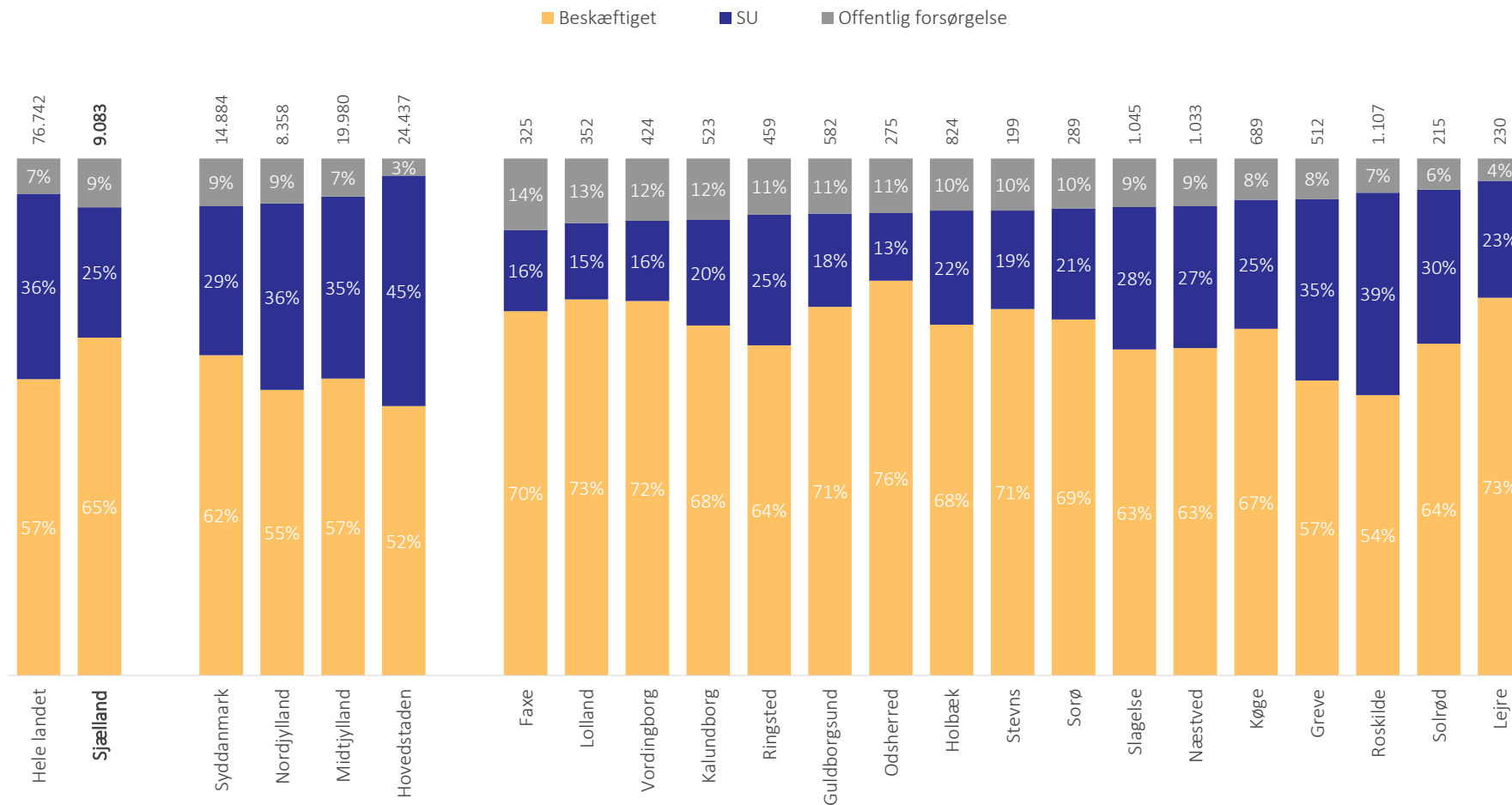
Selvom Faxe Kommune har den højeste andel ledige, udgør andelen som er i beskæftigelse, langt størstedelen af det samlede grundlag i kommunen (70 pct.). Det ses samtidig, at den kommune, som har den største andel unge der fortsætter på en videre uddannelse, er Roskilde Kommune (39 pct.).

At der er en større andel unge, der vælger videre uddannelse i Roskilde Kommune, end de øvrige kommuner er ikke ensbetydende med, at en større andel unge bosat i Roskilde Kommune vælger at søge videre uddannelse. Det skyldes, at figur 4.8 er baseret på den unges bopæl 27 måneder efter endt ungdomsuddannelse. Roskildes høje andel reflekterer dermed nok snarere, at mange unge flytter til Roskilde i perioden fra afslutningen af en ungdomsuddannelse til begyndelsen på videre uddannelse.

Figur 4.8: De unges forsørgelsesgrundlag 27 måneder efter at have færdiggjort ungdomsuddannelse på tværs af kommuner

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik.

Note: Opgørelsen er baseret på personer, der har påbegyndt en ungdomsuddannelse efter 2011 og afsluttet uddannelsen i perioden 31. juli 2020 til 31. juli 2021 (nyest tilgængelige data). Figuren er opgjort efter den unges bopælskommune 27 måneder efter ungdomsuddannelsens afslutning. Offentlig forsørgelse inkluderer alle typer af offentlig forsørgelse ekskl. SU.

ANDELEN SOM MODTAGER OFFENTLIG FORSØRGELSE ER LAVEST BLANDT UNGE MED EN STX, HHX OG HTX

I figur 4.9 er forsørgelsesgrundlaget opgjort for de unge 27 måneder efter afslutningen på deres ungdomsuddannelse opdelt efter *hvilken* ungdomsuddannelse, de har gennemført. Opgørelsen er lavet for unge bosat i Region Sjælland, der har påbegyndt en ungdomsuddannelse efter 2012 og afsluttet uddannelsen i perioden 31. juli 2020 til 31. juli 2021.

Der er relativt stor forskel på de unges forsørgelsesgrundlag alt efter, om de har afsluttet en gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse. 77 pct. af de unge, som har gennemført en erhvervsuddannelse, er i beskæftigelse 27 måneder efter uddannelsesforløbet. Omvendt er kun 52 pct. af de gymnasieuddannede i beskæftigelse. Samtidig vælger flere af de unge med en gymnasieuddannelse at søge ind på en videregående uddannelse, når de har færdiggjort deres ungdomsuddannelse (46 pct.). Blandt erhvervsuddannede er der tilsvarende 6 pct., som læser en videregående uddannelse. Derudover er der en markant forskel mellem de to typer af uddannelser, når man kigger på, hvor mange der er på offentlig forsørgelse: Markant færre gymnasieuddannede unge i Region Sjælland er på offentlig forsørgelse 27 måneder efter endt uddannelse (2 pct.) sammenlignet med de erhvervsuddannede (16 pct.).

Blandt de gymnasiale uddannelser er der færrest, som modtager offentlig forsørgelse blandt unge, som har læst en HHX, STX eller en HTX (1 pct.) 27 måneder efter uddannelsesforløbet. Omvendt modtager 6 pct., som har en HF-uddannelse offentlig forsørgelse 27 måneder senere. Der er flest som søger videre uddannelse blandt dem, som har taget en HTX-uddannelse (59 pct.).

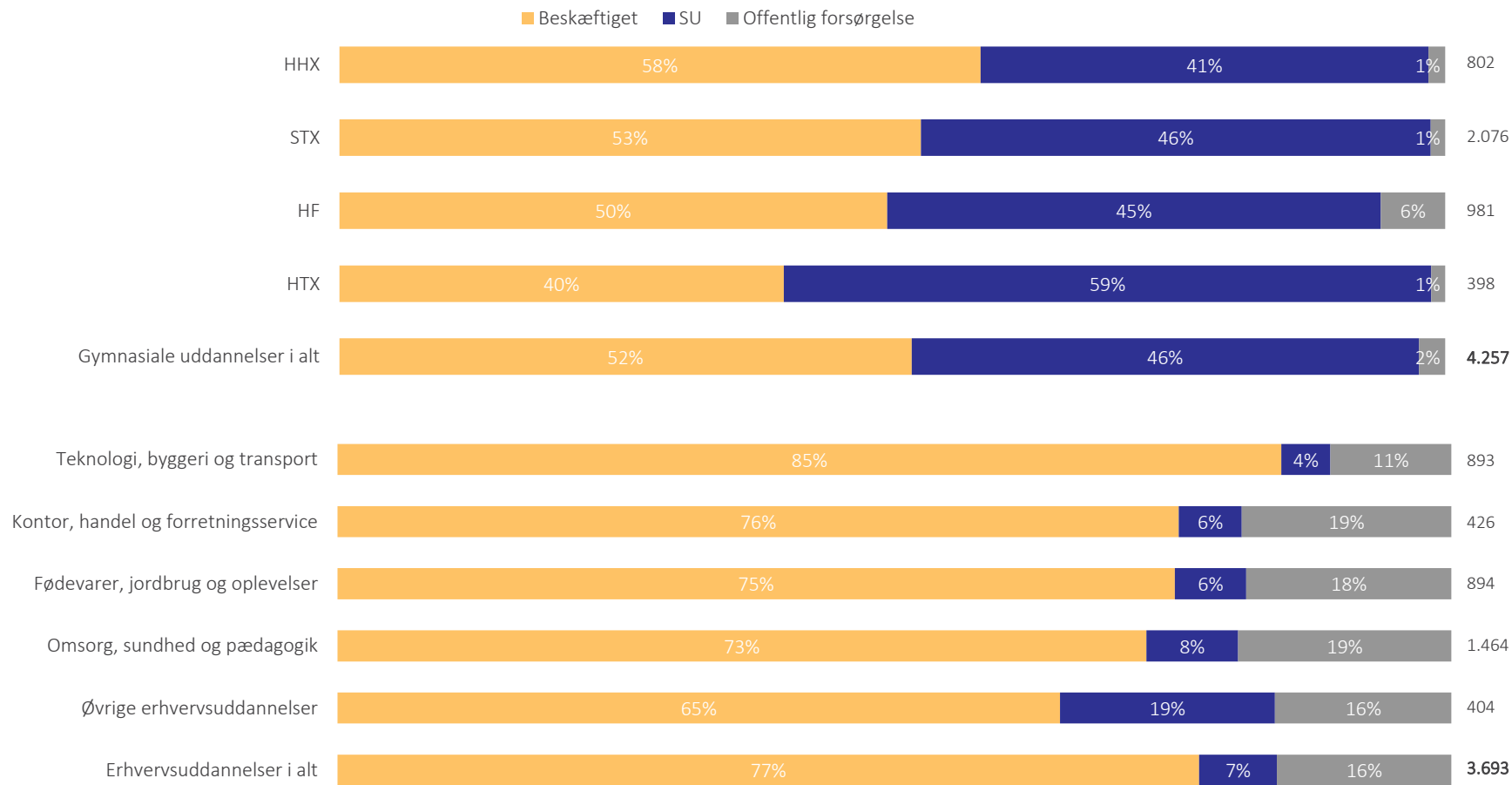
Blandt erhvervsuddannelserne er der flest fra teknologi, byggeri og transport (85 pct.), som kommer i beskæftigelse 27 måneder efter endt uddannelse. Det afspejles også i, at der er færrest unge med denne uddannelse på offentlig forsørgelse (11 pct.). Blandt unge, som har taget en uddannelse indenfor enten omsorg, sundhed og pædagogik eller kontor, handel og forretningservice er andelen på offentlig forsørgelse størst (19 pct.). Unge, der har taget en øvrig erhvervsuddannelse, er mere tilbøjelig til at søge videre efter endt erhvervsuddannelse (19 pct.).

Sammenlignet med sidste års analyse er andelen, som tager en videregående uddannelse blandt gymnasieuddannede steget med 1 procentpoint. Samtidig er andelen af ledige erhvervsuddannede steget med 4 procentpoint. Udviklingen skyldes en stigning i ledige erhvervsuddannede inden for områderne Omsorg, sundhed og pædagogik, Kontor, handel og forretningservice samt Fødevarer, jordbrug og oplevelser.

Figur 4.9: Region Sjællands unges forsørgelsesgrundlag 27 måneder efter at have færdiggjort ungdomsuddannelse på tværs af uddannelsestype

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik.

Note: Opgørelsen er baseret på de unge, der har påbegyndt en ungdomsuddannelse efter 2011 og afsluttet uddannelsen i perioden 31. juli 2020 til 31. juli 2021 (nyest tilgængelige data). Figuren dækker unge med bopæl i Region Sjælland 27 måneder efter ungdomsuddannelsens afslutning. Offentlig forsørgelse inkluderer alle typer af offentlig forsørgelse ekskl. SU.

Øvrige erhvervsuddannelser dækker bl.a. over uddannelser inden for fiskeri, maritime uddannelser, kosmetologi, kirkelige uddannelser og forsvaret

**SÆRTEMA:
UDDANNELSE TIL BORGERE
PÅ ARBEJDSMARKEDET**

Foto: SkillsDenmark

SÆRTEMAETS INDHOLD OG HOVEDKONKLUSIONER

I 2024 udgøres 71 pct. af Region Sjællands borgere af personer, som er faglærte eller ufaglærte. For denne gruppe er muligheden for at kunne videreudanne sig særligt relevant, da det kan klæde dem på til at holde sig relevante på arbejdsmarkedet. Derfor vil årets særtema se nærmere på beskæftigede med bopæl i Region Sjælland, som deltager på et AMU-kursus. Det gøres ved at beskrive gruppen samt de motivationer og barrierer, de oplever i forbindelse med efteruddannelse.

Analysen er todelt: Første del benytter data fra UVM og jobindsats til at tegne et beskrivende billede af personer bosiddende i Region Sjælland i beskæftigelse, som deltager på et AMU-kursus. Den anden del går mere i dybden med de muligheder og barrierer, som gruppen støder på i forbindelse med at opkvalificere sig gennem efteruddannelse.

Kapitlet viser følgende hovedtendenser:

- Det er særligt mænd og personer i alderen 35-54 år, der vælger at opkvalificere sig gennem deltagelse på AMU-kurserne.
- Mere end halvdelen af de borgere, som tager et AMU-kursus, vælger at gøre det på en institution, der ligger i Region Sjælland. Næsten alle deltagerne modtager kurset i form af dagsundervisning.
- Opkvalificering og efteruddannelse bidrager med værdifuld opdatering af viden og kompetencer, der gør kursisterne i stand til at løse både nuværende og nye arbejdsopgaver med større selvsikkerhed og refleksion over egne arbejdsgange.
- Størstedelen af kursisterne har et ønske om fortsat at udvikle deres faglige kompetencer, og mange vil gerne deltage i flere opkvalificeringskurser i fremtiden.

REGISTERANALYSENS DATAGRUNDLAG

De kvantitative opgørelser i særanalysen er baseret på de nyest tilgængelige data fra Børne- og Undervisningsministeriets statistikbank om deltagere på AMU-kurser bosiddende i Region Sjælland, som er i beskæftigelse. Udvalgte analyser sammenholdes derudover med en opgørelse af lønmodtagere på tværs af regionerne fra Jobindsats.

Gruppen består af kursister fra Region Sjælland, der er i beskæftigelse, men som har valgt at opkvalificere deres kompetencer gennem et AMU-kursus. Gruppen er defineret og afgrænset som borgere, der er bosiddende i Region Sjælland, er i beskæftigelse og tilmeldt et AMU-kursus.

DET KVALITATIVE DATAGRUNDLAG

De dybdegående kvalitative analyser er baseret på otte interviews med kursister samt to konsulenter i efter- og videreuddannelse, der arbejder med opkvalificering og efteruddannelse.

MERE END HVER TIENDE, DER GÅR PÅ ET AMU-KURSUS, BOR I REGION SJÆLLAND

I figur 5.1 tegnes et billede af personer, som er i beskæftigelse, og som går på et AMU-kursus. Som det fremgår af figuren, udgør borgere med bopæl i Region Sjælland 16 pct. af den samlede population af borgere, som er i beskæftigelse og deltager i et AMU-kursus i Danmark, svarende til 24.979 personer.

Langt over størstedelen af de AMU-kursister, som er i beskæftigelse og bor i Region Sjælland, er tilmeldt et kursus, hvor undervisningsformen er dagsundervisning (96 pct.). Dernæst deltager 3 pct. på et kursus i form af aften- og weekendundervisning, mens 2 pct. modtager fjernundervisning eller undervisning på et andet sprog end dansk.

Ser man på kønsfordelingen, er der tre gange så mange mænd fra Region Sjælland, som tager et AMU-kursus (75 pct.), sammenlignet med kvinder (25 pct.).

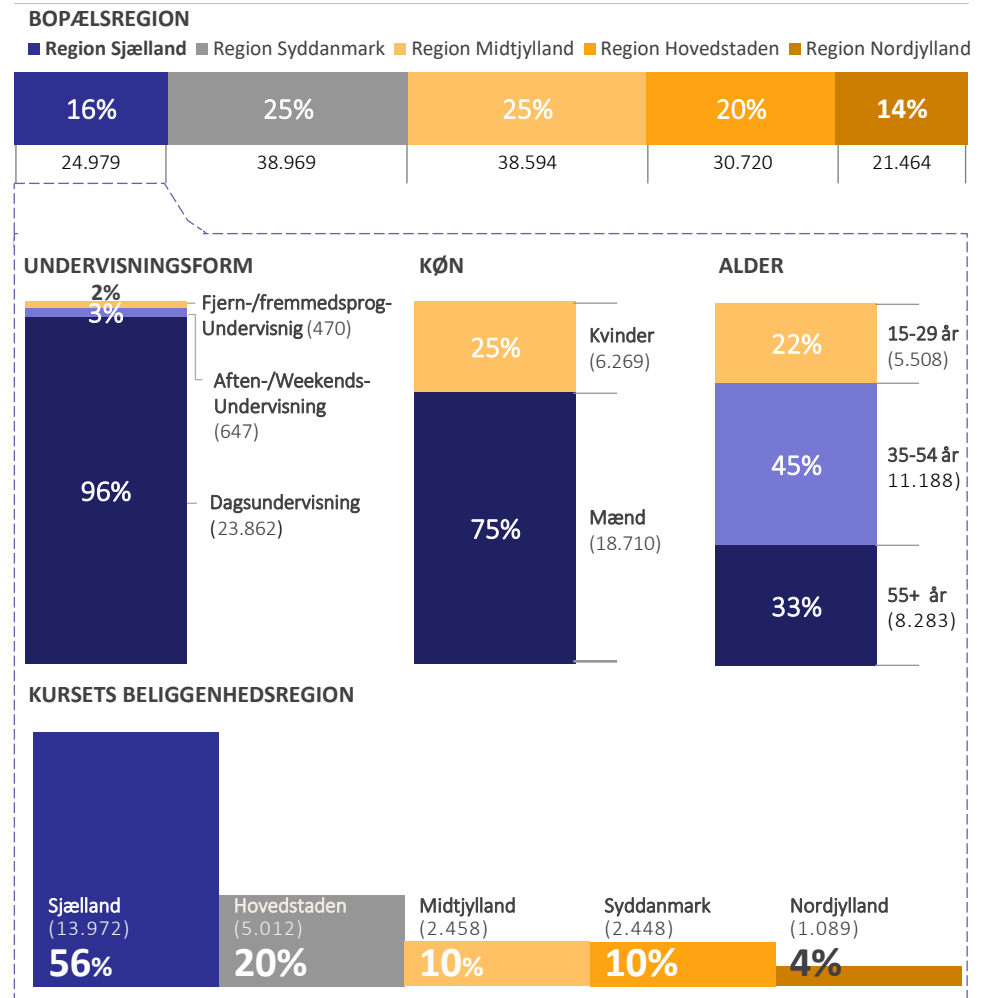
Kigger vi nærmere på personerne, der bor i Region Sjælland, fremgår det, at størstedelen af AMU-deltagerne er personer i aldersgruppen 35-54 år, som udgør 45 pct.. Dernæst kommer gruppen, som er 55 år eller derover, der udgør en tredjedel (33 pct.). Den mindste gruppe er de 15-34-årige, som udgør lidt over en femtedel (22 pct.).

Af de 24.979 borgere i beskæftigelse med bopæl i Region Sjælland, der går på et AMU-kursus, er det mere end halvdelen, som modtager undervisning på et kursus, der ligger i regionen (56 pct.). Den næstmest populære region at tage et AMU-kursus for denne gruppe er Region Hovedstaden med 20 pct.. På en delt tredjeplads kommer Region Midtjylland og Region Syddanmark med 10 pct., mens Region Nordjylland er den region, der modtager færrest af AMU-kursister i beskæftigelse fra Region Sjælland med 4 pct..

Figur 5.1: Personer i beskæftigelse som deltager på et AMU-kursus

Kilde: UVM.

Note: Opgørelsen viser antal personer i beskæftigelse, som deltager på et AMU-kursus i 2024 efter alder, køn, undervisningsform og kursets beliggenhedsregion.

Note: Procentsatser for undervisningsform summerer ikke til 100 grundet afrunding.

ANTAL PERSONER I BESKÆFTIGELSE, DER TAGER ET AMU-KURSUS ER VOKSET SIDEN 2013

For at kunne danne et overblik over udviklingen i Region Sjællands kompetenceudvikling blandt de faglærte og ufaglærte, som er i beskæftigelse, kigger dette afsnit nærmere på, hvordan antallet af personer i beskæftigelse, der tager et AMU-kursus, har udviklet sig i perioden 2013 til 2023.

Figuren viser, at der generelt har været en positiv udvikling i antallet af personer, som deltager i et AMU-kursus, over hele perioden i alle regionerne. Der har været en drastisk nedgang i antallet af personer, som var tilmeldt et AMU-kursus i perioden 2019 til 2021, hvilket kan tilskrives betingelserne under Covid-19. Antallet af kursister er dog vokset markant igen i perioden frem til 2023.

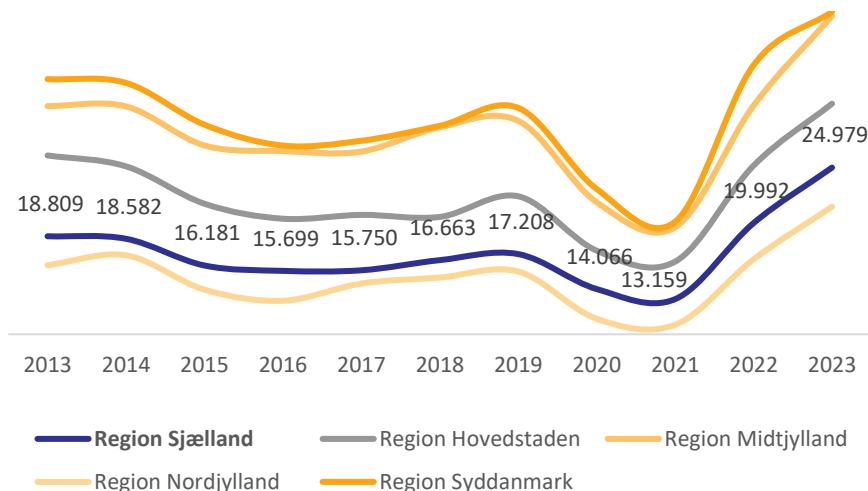
Ser man alene på Region Sjællands udvikling, er antallet af tilmeldte personer steget fra 13.159 i 2021 til 24.979 i 2023, svarende til en procentvis stigning på 52 pct. Fra 2022 steg antallet af tilmeldte yderligere med tæt på 5.000 personer, svarende til en yderligere stigning på 25 pct. fra 2022 til 2023. Antallet af tilmeldte til et AMU-kursus i beskæftigelse i 2022 og 2023 er det højeste antal tilmeldte for hele opgørelsesperioden i Region Sjælland.

Sammenligner man antallet af personer, som er tilmeldt et AMU-kursus, på tværs af regionerne over hele opgørelsesperioden, ser man, at Region Sjælland er den region, der har næstfærrest personer i beskæftigelse, som er tilmeldt et AMU-kursus. Men kigger man på, hvor stor en andel de beskæftigede som er tilmeldt et AMU-kursus i Region Sjælland, udgør af gruppen af lønmodtagere i regionen, så er denne andel den tredjehøjeste i Region Sjælland, da 7 pct. af lønmodtagerne med bopæl i Region Sjælland deltager i et AMU-kursus i 2023 (ikke vist i figur)¹.

Figur 5.2: Antal unikke personer tilmeldt et AMU-kursus 2013-2023

Kilde: UVM.

Note: Opgørelsen viser antal personer i 2013-2023, som er i beskæftigelse og har deltaget på et AMU-kursus i de enkelte regioner. Figuren er opgjort efter bopæl i det pågældende måleår.

Siden 2020 har Region Sjælland stabilt ligget blandt de tre regioner med den højeste andel af lønmodtagere, der deltager i et AMU-kursus. Andelen var på sit laveste i 2021, hvor personer i beskæftigelse, der var tilmeldt et AMU-kursus, udgjorde 4 pct. af lønmodtagerne i Region Sjælland. Omvendt udgjorde de beskæftigede fra Region Sjælland, som var tilmeldt et AMU-kursus, den største andel af regionens lønmodtagere i 2023, hvor de udgjorde 7 pct.

¹: Opgørelser af antallet af lønmodtagere kommer fra jobindsats statistik "Status på arbejdsmarkedet: Antal lønmodtagere efter bopæl".

ANDELEN AF BORGERE I REGION SJÆLLAND, SOM IKKE GENNEMFØRER DERES AMU-KURSUS, ER VOKSET SIDEN 2019

Når figur 5.2 på forrige side viser, at Region Sjælland har været i en god udvikling i forhold til at få flere af deres erhvervsaktive borgere opkvalificeret gennem tilmeldelse til AMU-kurser, bliver det lige så vigtigt at undersøge spørgsmålet om, i hvilken grad borgerne i Region Sjælland så rent faktisk gennemfører de kurser, som skal bidrage til deres videre kompetenceudvikling.

Til at belyse dette emne er der lavet en opgørelse af gennemførelsesraten fra 2013 til 2023 på AMU-kurserne blandt mænd og kvinder, der er i beskæftigelse og har bopæl i Region Sjælland. Her fremgår det, at der i perioden fra 2013 til 2019 kun er 1 til 3 pct. af borgerne i Region Sjælland, der ikke gennemfører det kursus, de er tilmeldt. Dette billede ændrer sig dog markant fra 2020: i perioden efter stiger andelen af personer i beskæftigelse,

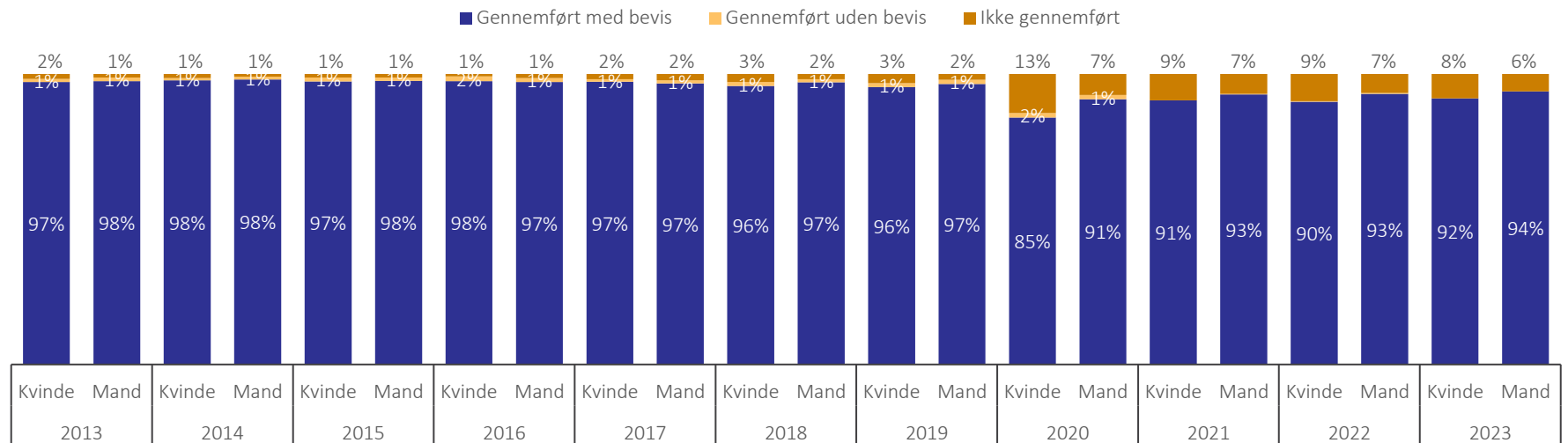
som ikke gennemfører det AMU-kursus, de er tilmeldt, til 13 pct. for kvinder og 7 pct. for mænd.

Det er henholdsvis 6,5 gange så mange kvinder og 3,5 gange så mange mænd, der ikke gennemfører sammenlignet med året forinden (2019). Disse tal kan dog i høj grad tilskrives situationen med Covid-19 i den samme periode. Fra 2021 og frem har andelen, som ikke gennemfører deres tilmeldte AMU-kursus, stabiliseret sig omkring 8-9 pct. for kvinder og 6-7 pct. for mænd. Andelen, der ikke gennemfører et AMU-kursus blandt kvinder i perioden 2021 til 2023, er dermed fire gange så stor, som den var i perioden 2013 til 2019. For mænd er andelen, der ikke gennemfører et AMU-kursus, i gennemsnit 3,5 gange så høj i 2021 til 2023 som i perioden 2013 til 2019.

Figur 5.3: Gennemførelsesraten for deltagere på AMU-kurser fordelt på køn

Kilde: UVM.

Note: Opgørelsen viser beskæftigede med bopæl i Region Sjælland, som deltog på et AMU-kursus, fordelt på år for deltagelse, køn og gennemførelsesstatus. Procentsatser < 1 er udeladt.

STØRSTEDELLEN AF REGION SJÆLLANDS BESKÆFTIGEDE, DER TAGER ET AMU-KURSUS, ARBEJDER MED HANDEL OG TRANSPORT

Figur 5.4 viser branchefordelingen blandt beskæftigede i Region Sjælland, som deltager på et AMU-kursus. Figuren viser både antal personer, der er beskæftiget i hver branche, og hvor stor en andel de udgør af de beskæftigede, der går på AMU-kursus og bor i regionen. Derudover er der en opgørelse af beliggenhedsregionen for AMU-kursets afholdelse. Slutteligt viser figuren de 10 brancher, hvor der er flest med bopæl i Region Sjælland, der deltager på et AMU-kursus.

Størstedelen af de beskæftigede, som tager på AMU-kursus, arbejder inden for Handel og Transport. De udgør 30 pct. af de beskæftigede, som tager på AMU-kursus i regionen. Der er næstflest, som er tilmeldt et AMU-kursus i branchen Offentlig administration, undervisning og sundhed, hvor 19 pct. af de beskæftigede deltagere på AMU-kurserne er ansat.

I alle brancherne, på nær Handel og Transport, deltager mere end halvdelen af de beskæftigede personer, der har bopæl i Region Sjælland, også på et AMU-kursus, der afholdes i regionen.

Kigger man på de mere detaljerede branchekategorier, er de største brancher blandt de beskæftigede, som bor i Region Sjælland og deltager på AMU-kurser, inden for Plejehjem, Ejendomsservice, Bygningsinstallation, Murere eller bygge- og anlægsvirksomhed samt Fragtvogmænd og rørtransport. I disse fem brancher er der mere end 1.100 med bopæl i Region Sjælland ansat.

Figur 5.4: Branchefordeling for personer som går på et AMU-kursus og har bopæl i Region Sjælland

Kilde: UVM

Note: Branche er opgjort efter DB07 blandt antal personer som deltager på et AMU-kursus. Antal og andelen baseres på antal unikke personer i 2023. Branchen Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri mangler grundet udfordringer i opgørelsen hos UVM.

Branche	Antal	Andel	Kursets beliggenhedsregion	
			Sjælland	Øvrig
Handel og transport	7.402	30%	42%	58%
Offentlig administration, undervisning og sundhed	4.735	19%	66%	34%
Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed	4.383	18%	63%	37%
Bygge og anlæg	4.141	17%	57%	43%
Erhvervsservice	2.472	10%	60%	40%
Kultur, fritid og anden service	551	2%	56%	44%
Ejendomshandel og udlejning	413	2%	78%	22%
Information og kommunikation	160	1%	54%	46%
Finansiering og forsikring	35	0,1%	51%	49%
Uoplyst aktivitet	443	2%	63%	37%

Top-10 over brancher efter størrelse

1	Plejehjem mv.	1.858	6	Medicinalindustri	983
2	Ejendomsservice, rengøring og anlægsgartnere	1.353	7	Anlægstreprenører	875
3	Bygningsinstallation	1.187	8	Daginstitutioner og dagcentre mv.	860
4	Murere/bygge- og anlægsvirksomhed	1.153	9	Detailh. med tekstiler/husholdningsudstyr	751
5	Fragtvogmænd og rørtransport	1.101	10	Supermarkeder og varehuse mv.	704

Top-10-listen er opgjort efter antal personer.

VOKSNE DER TAGER EFTERUDDANNELSE ER NYSGERRIGE PÅ NY VIDEN OG KOMPETENCEUDVIKLING

Der kan være mange årsager til, at voksne i arbejde deltager eller ikke deltager i opkvalificering og efteruddannelse som en del af deres arbejdsliv. Den sidste del af særtemaet går derfor i dybden med motivation, barrierer og den værdi, som voksne i arbejde oplever i relation til at tage opkvalificering og efteruddannelse. Indsigterne er baseret på otte kvalitative dybdeinterviews med otte kursister samt to konsulenter i efter- og videreuddannelse, der arbejder med udvikling og undervisning i relation til efteruddannelse af voksne. Kursisterne har forskellige uddannelsesbaggrunde, brancher, aldre og livssituationer. De har blandet erfaring med efteruddannelse og har deltaget i AMU-kurser med varierende længde fra 1 dag til 47 dage – og mange har deltaget i op til flere kurser.

På tværs af de otte kursister tegner der sig et billede af, at flere har haft en snoet vej i uddannelsessystemet. Mange beskriver grundskolen som en tid præget af forskellige vanskeligheder som læseudfordringer, eksamensangst, skoletræthed eller sociale udfordringer. Trods disse udfordringer udtrykker flere en grundlæggende glæde ved at lære nye ting, modtage undervisning og opnå ny viden. For de fleste har vejen gennem uddannelsessystemet været præget af tvivl om uddannelsesvalg, og flere er startet på forskellige uddannelser, før de enten er påbegyndt arbejde eller har gennemført en kort videregående uddannelse eller en erhvervsuddannelse.

Konsulenterne i efter- og videreuddannelse beskriver, at de oplever kursisterne som meget forskellige. Der er især forskel på, om kursisterne er faglært/ufaglært, hvor særligt de ufaglærte ofte har lavere motivation og skole-selværd. Langt de fleste kursister er dog allerede eller bliver hurtigt meget motiverede, når de deltager på kurserne.

Jeg tog 10. klasse, men det var ikke mig, så jeg startede på HF og efterfølgende på sygeplejerskeskole, og jeg var glad for at være der. Men fik ikke gjort det færdigt, fordi jeg fik en belastningsreaktion og en praktik, der gik skidt. Så tog jeg orlov og blev gravid, og så fandt jeg ud af, at psykiatrien talte til mig.

(Kursist)

Jeg har altid godt kunne lide at lære, men der har været nogle ting, jeg var dårlig til fx har jeg hadet matematik, så det har ikke været så interessant, men jeg har modsat elsket dansk og skrive stile og alt det. Det sociale har været fint. Jeg har mere haft udfordringer ift. min egen familie.

(Kursist)

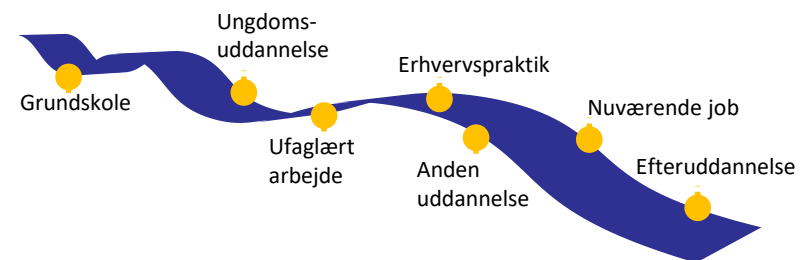
Der er forskellige målgrupper. Der er stor forskel på dem, der er i AMU målgruppen og dem, der ikke har en uddannelse. Dem der er ansat, er glade og stolte af at arbejde i en kommune eller region, der giver dem mulighed for at få efteruddannelse. De er nysgerrige og motiverede. [...]

En stor gruppe af ufaglærte har modstand, og det handler om dårligt selvværd og dårlige oplevelser med skolesystemet fra way back.

(Konsulent i efter- og videreuddannelse)

Jeg har aldrig været glad for grundskolen. Jeg har altid været en dårlig staver og havde aldrig regnet med at skulle have en længere uddannelse eller opgradere igennem tiden. Jeg havde kun karakterer til at tage en HG. Da jeg kom på HG grunduddannelsen steg mine karakterer gevaldigt, fordi jeg fik lærere, der gjorde det interessant, og jeg blev mødt på en anden måde end i folkeskolen. Og så var det fag, jeg selv havde valgt.

(Kursist)

DER ER FLERE BARRIERER FOR AT TAGE EFTERUDDANNELSE

Selvom kursisterne generelt er positive om opkvalificering og efteruddannelse, nævner de forskellige barrierer i relation dertil. Barriererne fordeler sig i tre overordnede kategorier: 1) **Faglige udfordringer** fx læsevanskeligheder og uvanhed med at gå i skole, 2) **bekymring om læringsudbytte** ift. om kurserne bidrager med ny viden og 3) **arbejdsgivers mulighed for at tilbyde opkvalificering til ansatte**.

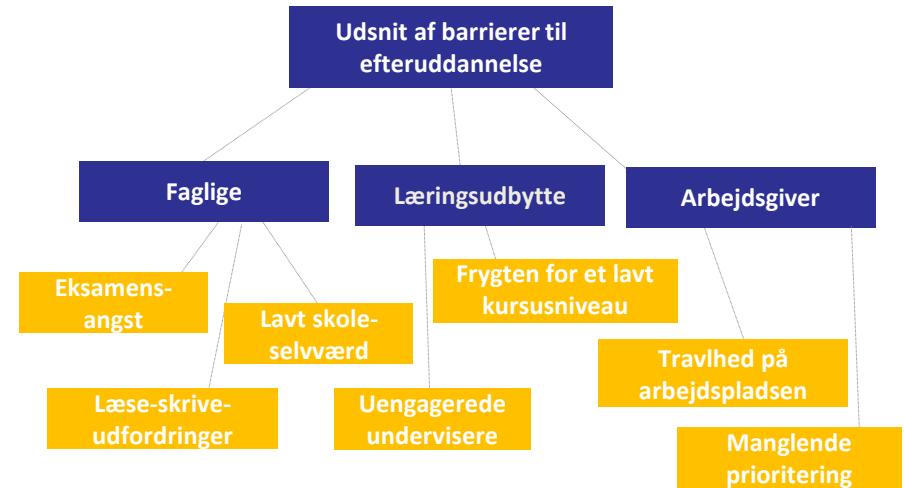
Nogle kursister nævner lange undervisningsdage, meget læsestof og skriftlige eksamener som de største udfordringer ved at deltage på kurser. Konsulenterne i efter- og videreuddannelse genkender disse skolemæssige udfordringer - fx at kursisters begrænsede læse- og skrivekompetencer kan være en udfordring, særligt til eksamen. En konsulent beskriver, at flere kursister har et dårligt "skole-selværd", og at dette fx kommer til udtryk i form af undervisningsmodstand i begyndelsen af kurserne.

En anden væsentlig barriere er, at nogle kursister er bekymrede for, om de lærer noget nyt på efteruddannelseskurser. Denne bekymring er særligt gældende hos kursister med mange års erhvervs erfaring. Alle kursister beskriver dog, at de har oplevet et værdifuldt udbytte på kurserne. I relation til dette understreger de vigtigheden af, at underviserne formår at møde alle på deres individuelle niveau, så alle får et tilfredsstillende læringsudbytte.

En tredje barriere, som både kursister og konsulenter nævner, er, at travlhed på arbejdspladsen og manglende ressourcer kan føre til at arbejdsgiveren nedprioriterer efteruddannelse. Nogle kursister har eksempelvis måtte 'presse på' i længere tid eller ventet på, at det blev "deres tur" til at komme på efteruddannelseskursus. Flere kursister og konsulenter nævner også, at det kan være svært at få et overblik over efteruddannelse- og opkvalificeringsmulighederne, fordi kurserne ikke ligger samlet på én platform, og det kan derfor opleves som en "jungle" at finde rundt i.

Figur 5.6: Barrierer ift. opkvalificering og efteruddannelse

Kilde: Kvalitative interviews med otte kursister og to konsulenter i efter- og videreuddannelse

” Nogen får en "aha-oplevelse" ift. sikkerhedskultur, og når de får viden, så bliver de klar over, at der skal ske ændringer ift. krav. Dem, hvor kurset skal overstås, er meget stille og har lidt modstand - der kan være generthed, men der er nogen, der er lidt ligeglade med kurset. De er måske meget uenige i lovgivningen, men der er ikke så mange af dem. Mange skifter hurtigt holdning på kurset.
(Konsulent i efter- og videreuddannelse)

Jeg er frygtelig dårlig til at gå til eksamen. Det er meget nyt at aflevere skriftligt materiale, der skal bedømmes. Men det er gået meget godt. Men jeg bliver frygtelig nervøs. Der står i kontakterne, at man helst skal have en mentor på sin arbejdsplads. Og det har jeg ikke fået, og det savner jeg meget. En støtte, en god sparringspartner.
(Kursist)

Det er noget, jeg selv har bedt om i 1,5 år. Vi pressede på og sagde, at det er relevante kurser for os, hvis vi skal arbejde med det, og der er giftstoffer i. Så bliver vi nødt til at vide, hvad det er, og hvad der kan ske. Så vi pressede på.
(Kursist)

MANGE HAR POSITIVE OPLEVELSER MED AT TAGE EFTERUDDANNELSE OG OPLEVER AT FÅ NYE KONKRETE KOMPETENCER

På tværs af interviewene fortæller kursisterne om positive oplevelser med at være på opkvalificerings- og efteruddannelseskurser. De beskriver kurserne som relevante for deres arbejdsliv og med et tilfredsstillende læringsudbytte. Flere beskriver, at kurserne har bidraget til konkrete kompetencer fx i form af teoretiske modeller, lovgivningsmæssige krav eller nye arbejdsgange. Særligt de kursister, der har deltaget på længere kurser med flere moduler og hjemmeopgaver, beskriver et stort læringsudbytte, fx i form af et bedre fagsprog omkring arbejdsopgaver, styrket samarbejde med kollegaer og et højere refleksionsniveau i deres tilgang til opgaver eller borgere.

En stor del af kursisterne fremhæver det som givende at møde andre kursusdeltagere i samme branche, som de kan sparre med og blive inspirerede af. Det fremhæves desuden positivt af både kursister og konsulenter, at kurserne er tilrettelagt med fokus på både teori og praksis. Dels fordi det gør det nemmere for kursisterne at "overkomme at gå i skole igen efter mange år ude i praksis", og dels fordi afveksling mellem teori og praksis giver mulighed for, at kursisterne kan aktivere deres nye viden og "finde ud af hvordan det fungerer i praksis" mellem undervisningsmodulerne.

Ifølge konsulenterne i efter- og videreuddannelse, er det helt essentielt at undervisningen er praksisnær og relaterbar for kursisters arbejde, for at motivere kursisterne. Konsulenterne oplever, at kursisterne fx selv fremhæver, at kurserne bidrager til refleksion over egen praksis og arbejdsgange bl.a. sikkerhedskultur, forståelse af arbejdsprocesser eller tilgang til borgere.

Figur 5.5: Læringsudbytte ved efteruddannelse og opkvalificering

Kilde: Kvalitative interviews med otte kursister og to konsulenter i efter- og videreuddannelse

”

Det er fedt at få metoderne og tiltagene forfrisket, og så er det fedt at få talt om det i detaljer, så kan jeg også bedre videreformidle det - og være nysgerrig på de ting, der ændrer sig, fx diagnoser. Det giver derfor meget mening, at man løbende bliver opdateret inden for områderne.

(Kursist)

Jeg har fået meget mere ud af det [end forventet]. Min arbejdsgang og arbejdsmetoder. Og den måde jeg ser patienter på er noget helt andet - også den måde jeg sparrer med mine kollegaer på er også blevet noget helt andet.

(Kursist)

Dem, der har bestilt [kurset] ønsker, at deres medarbejder får refleksionsniveauer og kan reflektere over deres egen hverdag. Så det er det, vi putter ind i kurserne. De skal kunne reflektere over, hvordan de løser udfordringer i deres praksis. Det stritter på nogle af [kursisterne], men det er fordi, det er et stort behov fra deres ledere, at de skal være mere opsøgende og reflekterede.

(Konsulent i efter- og videreuddannelse)

”

MANGE KURSISTER FINDER OPKVALIFICERING OG EFTERUDDANNELSE VÆRDFULDT FOR NUVÆRENDE OG FREMTIDIGE ARBEJDSLIV

Flere kursister fremhæver, at opkvalificeringen har givet dem en følelse af at være bedre fagligt rustet til at udføre deres arbejdsopgaver. Kurserne har bidraget med værdifuld opdatering af viden og kompetencer, der gør kursisterne i stand til at løse både nuværende og nye arbejdsopgaver med en større selvsikkerhed og bevidsthed om egne arbejdsgange. Særligt kursister på længerevarende kurser italesætter en stor forandring i deres arbejdsgange, og at opkvalificeringen har givet betydelig værdi til deres arbejdsliv. Konsulenterne understreger, at de fleste kursister har en stor udvikling på kurser, og de oplever, at arbejdsgiverne også udtrykker en stor tilfredshed med kursisternes læringsudbytte og opkvalificering.

For nogle kursister er opkvalificeringen en væsentlig del af at avancere i graderne på deres arbejdsplads og udvikle deres karriere i en ønsket retning.

Størstedelen af kursisterne har et ønske om fortsat at udvide deres faglige kompetencer, og mange vil gerne deltage i flere opkvalificeringskurser i fremtiden. Nogle har også en drøm om at starte på længere uddannelser – enten for at blive endnu dygtigere i nuværende job eller for på lang sigt helt at kunne skifte branche eller arbejdsopgaver. Andre kursister har ikke et ønske om længere uddannelser og begrundet dette med "for høj alder" eller økonomiske overvejelser, som at startlønnen efter endt uddannelse er lavere end deres nuværende løn, at de ikke har et økonomisk råderum til at være på SU en længere periode, eller at det er udfordrende at finde viden om uddannelsesmuligheder fx optagelseskraav.

Opkvalificeringen gør mig mere nysgerrig på mit arbejde. Det gør mig mere løsningsorienteret, fordi jeg får flere værktøjer, der gør, at jeg kan se flere udgange. Og det gør mit arbejde mere spændende. Det har åbnet mine øjne for nye udfordringer. Jeg kan prøve noget nyt med patienterne og tale mere med andre faggrupper. Det giver mere selvtillid - og mere sikkerhed på noget, jeg allerede har gjort før. Det bygger noget på, der gør, at jeg kan forsvare, hvad jeg gør - jeg kan gå ind i en fagdialog på et højere niveau.

(Kursist)

Det gør, at jeg føler mig bedre fagligt klædt på ude på arbejdspladsen. Og hvis man er flere på kurset fra arbejdspladsen, så kan man bedre sparre med hinanden. Og det er fedt hele tiden at blive fornyet og opkvalificeret, det er meget vigtigt.

(Kursist)

Det har også betydning for deres personlige udvikling. Når de er færdige, er der altid fem-otte kursister, der bliver motiverede til at læse videre, og det er altid en gave. Viden giver motivation til at få mere viden. Vi rammer også dem, der ikke turde til at starte med, men så får de mere selvværd. Mange af dem har nemlig lavt selvværd ift. at være i skolesystemet.

(Fagperson)

De får opgaver, som de løser og kommer tilbage til et andet modul og finder ud af, hvordan det fungerer i praksis, så der er udvikling i deres faglighed og refleksionsniveau, og de udtaler selv, at det er fantastisk. De italesætter selv, at de har fået en helt anden tilgang til deres arbejde, og det siger deres ledere også.

(Fagperson)

Faglig udvikling og -selvsikkerhed

Mod på mere uddannelse og karriere

Øget refleksion og fælles fagsprog

Løsningsorienteret og nysgerrig på arbejdsopgaver

Udgivelse:

Region Sjælland 2024

Udarbejdelse og layout af:

Epinion P/S

Ryesgade 3F

2200 Copenhagen N

Tlf.: 87 30 95 00

contact@epinionglobal.com

Tryk:

express

Oplag:

150 stk

Ekstra eksemplarer fås hos:

Region Sjælland

Regional Udvikling

Alléen 15, 4180 Sorø

Tlf.: 57 87 57 50

regionaludvikling@regionsjaelland.dk

Forsidefoto: SkillsDenmark